

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ СРБИЈЕ
ОД 1. ЈАНУАРА ДО 31. ДЕЦЕМБРА 2011. ГОДИНЕ

БЕОГРАД
Фебруар 2012. године

САДРЖАЈ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ

- Основни подаци
- Оснивање
- Делатност
- Органи управљања
- Извори финансирања

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2011. ГОДИНУ

- Увод
- I Промоција на домаћем тржишту
 - Сајмови у земљи
 - Манифестације
 - Посебни догађаји
- II Координација активности локалних туристичких организација
- III Пројектне активности
- IV Информисање и односи с јавношћу
 - Информисање јавности
 - Остале активности
 - Информативни центри
 - Интернет презентација и друштвени медији
 - Продавница сувенира
 - Послови дизајна
- V Сарадња са државним органима, организацијама и привредним субјектима
- VI Статистичка анализа и истраживања туристичког тржишта
- VII Издавачка делатност
- VIII Промоција на иностраном тржишту
 - Сарадња са иностраним PR агенцијама:
 - Промотивне активности везане за више тржишта
 - Активности на иностраним тржиштима
- IX Сарадња са међународним организацијама
- X Промоција у земљама региона
- XI Конгреси биро Србије
- XII Јавне набавке и закључени уговори
- XIII Плате и накнаде

ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ЗА 2011. ГОДИНУ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Основни подаци о Туристичкој организацији Србије (ТОС) дати су у прегледу који следи:

ПУН НАЗИВ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА СРБИЈЕ
АДРЕСА	ЧИКА ЉУБИНА 8
СКРАЋЕНИ НАЗИВ	ТОС
ОПШТИНА	СТАРИ ГРАД
МЕСТО И ПОШТАНСКИ БРОЈ	БЕОГРАД 11000
МАТИЧНИ БРОЈ	17062867
ПИБ	SR 101824761
ШИФРА ДЕЛАТНОСТИ	5811
БРОЈ ТЕКУЋЕГ РАЧУНА И НАЗИВ БАНКЕ	205-11989-11 КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА
ОБВЕЗНИК У СИСТЕМУ ПДВ	ДА

Оснивање

Законом о туризму из 1994. године основан је ТОС, као званични институционални носилац промоције туризма Републике Србије на домаћем и иностраном тржишту.

ТОС има статус правног лица, послује у складу са прописима којима се уређују јавне службе и уписан је у регистар код Привредног суда.

Делатност

ТОС обавља послове промоције туризма, координације активности туристичких организација, привредних и других субјеката у туризму, на територији Републике Србије, као и друге послове из члана 33. Закона о туризму

Органи управљања и унутрашња организација

Органи управљања, надзора и руковођења су:

- 1) Управни одбор,
- 2) Надзорни одбор,
- 3) Директор.

Органи ТОС се именују на период од четири године.

Управни одбор има пет чланова и врши следеће послове:

- 1) доноси Статут ТОС,
- 2) доноси пословник о свом раду,
- 3) усваја годишњи програм рада са финансијским планом,
- 4) усваја годишњи извештај о пословању и завршни рачун,
- 5) доноси одлуку о оснивању представништава у иностранству и информативних центара у земљи;
- 6) обавља и друге послове утврђене Законом и Статутом.

Надзорни одбор има три члана и врши надзор над пословањем, прегледа извештај о пословању и завршни рачун и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима, доноси пословник о свом раду, врши и друге послове у складу са Законом и Статутом.

Чланове управног и надзорног одбора и директора именује и разрешава Влада на предлог Министарства надлежног за послове туризма.

Извори финансирања

У складу са чланом 31. Закона о туризму средства за рад ТОС обезбеђују се из:

- 1) прихода остварених обављањем делатности и из других сопствених прихода;
- 2) донација, прилога и спонзорстава домаћих и страних правних и физичких лица;
- 3) средстава буџета Републике Србије;
- 4) других извора, у складу са законом.

Средства за рад ТОС из буџета, обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2011. годину, у разделу 15-Министарство економије и регионалног развоја, функција 473 - туризам, економска класификација 451- субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 260 милиона динара.

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2011. ГОДИНУ

Увод

Према званичним статистичким подацима у 2011. години у Републици Србији боравило је укупно 2,068.610 туриста, што је за 3 % више у односу на 2010. годину, од чега је домаћих туриста било 1,304.443, што је за 1 % мање, а иностраних 764.167, што је за 12 % више у односу на исти период прошле године.

У периоду 2011. години остварено је 6,644.738 ноћења, што је за 4 % више у односу на 2010. годину, од чега су домаћи туристи остварили 5,001.684 ноћења, што је за 1 % више, а инострани 1,643.054, што је за 13 % више ноћења у односу на прошлу годину.

Према подацима Народне банке Србије, девизни прилив од туризма у 2011. години износи 992 милиона долара, односно 710 милиона евра, што је за 17 % више у поређењу са 2010. годином.

I Промоција на домаћем тржишту

ТОС је у 2011. години учествовао на пет сајмова туризма и на 50 манифестација и посебних догађаја у земљи и то:

Сајмови у земљи

Међународни сајам туризма IFT, Београд, од 24. фебруара до 27. фебруара

33. Међународни сајам туризма IFT 2011. одржан је од 24. фебруара до 27. фебруара 2011. године у Београду. Сајам је организован у свим расположивим халама Београдског сајма, на простору од 30.000 квадратних метара, уз учешће од 850 излагача из 43 земаље и 56.652 посетиоца. Преузимајући тако лидерску позицију у Региону, као члан Светске асоцијације пословних и туристичких сајмова, овогодишњи сајам представља не само део укупних напора на афирмисању туризма као једне од две најразвијеније индустрије у свету већ и представљање наше туристичке понуде и позиционирање Србије као респектабилне дестинације на светску туристичку мапу.

туристичке привреде и медија.

Укупно утрошено 3.235.862 динара

Штанд „Сеоски туризам Србије”

На 33. Међународном сајму туризма IFT-2011. године у Београду, одржаном у периоду од 24. -27. фебруара, ТОС се поред свог матичног штанда представила и на штанду „Одрживи развој и сеоски туризам“. Београдски сајам је ове године окупио 900 излагача из 43 земаље. Сајам је посетило 4000 посетилаца.

ТОС није имао финансијских издатака за овај сајам јер су ангажовани волонтери за послове информатора на штанду, закуп штанда је платило Министарство пољопривреде, идејно решење штанда је платило Министарство економије и регионалног развоја, а

торшкове доласка и припреме за промоцију сеоских домаћина финансирани су, UNDP, UNWTO, FAO и UNICEF.

Сајам сувенира „Посетите Србију“ одржан од 24. до 27. фебруара

Сајам је одржан у оквиру Београдског сајма туризма. ТОС је окупио 43 излагача у хали намењеној само сувенирима и производима старих заната. Учесници су локалне туристичке организације, произвођачи сувенира и остали привредни субјекти чија је делатност усмерена на производњу и пласман сувенира.

Укупно утрошено 354.000 динара

Међународни сајам туризма, Ниш, од 08. до 10. априла

Туристичка организација Србије је на 12. Међународном сајму туризма који је одржан у Нишу од 08. до 10.04.2011. године, наступила на штанду величине 21 квм промовишући укупне туристичке потенцијале Србије. Заједно са ТОС наступиле су и туристичке организације Параћина, Кнића, Бруса, Ваљева и Малог Црнића а свој промотивни материјал полале су и ТО Младеновац, Рашка и Кучево.

Укупно утрошено 114.212 динара

Међународни сајам туризма у Новом Саду, 28.09-2.10. 2011. године

ТОС је закупио изложбени простор од 50 квадратних метара, на коме је заједно са ЈП „Стара планина“, Туристичком организацијом Београда и неколико локалних ТО представила целокупну туристичку понду Србије.

Укупно утрошено 484.419 динара

Сајам туризма и сеоског туризма у Крагујевцу, 24-26.11.2011.

Туристички потенцијали Србије и ове године представљени су на Међународном сајму туризма и сеоског туризма у Крагујевцу.

ТОС је заједно са Туристичком организацијом Златибора закупио изложбени простор од 30 м2, на коме су се представиле и туристичке организације Аранђеловца, Краљева, Књажевца, Кнића и Љубовије. На штанду се представило и Удружење „Млади за туризам“.

Укупно утрошено 90.886 динара

Манифестације

1. Берза бања – Конгрес, Врњачка Бања, 17. и 18. маја

Представници ТОС учествовали су у раду Конгреса, коме су присуствовали и страни преставници. На овом Конгресу су представљени најсавременији трендови у сра индустрији Европе, а чланови тима за подршку имплементацији Стратегије развоја туризма представили су своје досадашње активности.

2. SILA фест – Фестивал туристичког и еколошког филма, Велико Градиште, 28. август – 03. септембар

На фестивалу туристичког и еколошког филма, промотивном филму ТОС-а „Србија. Моја земља. Моје путовање.“, режисера Милана Рогановића, додељено је признање, Сребрни PINCUM за најбољи српски туристички филм.

3. „Сајам шљива“, Осечина, 26. 08. 2011.године

4. „Хомољски мотиви“, Кучево, 27. 08. 2011.године

5. „Нушићијада“, Ивањица, 3. 09. 2011.године

6. „48. Љубичевске коњичке игре“, Пожаревац, 4. 09. 2011. године

7. „Фестивал уличних свирача“, Нови Сад, 8. 09. 2011. године.

8. „Смедеревска јесен“, Смедерево, 9. 09. 2011. године

9. Конференција „7. састанак Еуропарк чартер мреже“, Доњи Милановац, 29. 06. 2011.

10. Семинар „Европске интеграције и локални развој- ка успешним стратегијама и добром управљању“ (регион-Срем), хотел „Мажестик“, 17. 06. 2011.

Остале промотивне активности

- У сарадњи са ТО Ковачица од 17-30. јануара.2011. организована је продајна изложба слика **Наивна уметност Ковачице** и промоција туристичких потенцијала Ковачице. У оквиру изложбе, Туристичка организација општине Ковачица организовала хуманитарну акцију „Сликари наиве за Краљево“. Гимназији Краљево је овом приликом поклоњено 17 слика сликара наиве из Ковачице. Овој акцији придружио се и Пословно-рекреативни центар RELAX Ковачица који је у сарадњи са Центром за социјални рад Краљево обезбедио бесплатан викенд у Ковачици за тридесеторо деце са пратиоцима;
- ТОС и удружење Наше руке а уз подршку ДЦЦ-а организовали су две од планираних четири манифестације изложбено продајног карактера. У Кладову од 24. до 26. јуна, а у Смедереву од 08. до 10. јула 2011.године, представљени су на брендираним тезгама стари и уметнички занати све у склопу кампање „Србија. Моја земља. Моје путовање“, а у циљу промовисања домаћих туристичких дестинација;
- У оквиру Карневала бродова који је организовао ТОБ, ТОС је кроз промо материјал представио туристичке потенцијале Србије;
- Представник ТОС је присуствовао отварању традиционалне манифестације „Дани малине“, у Бранковини дана 02.07.2011. године;
- У Београду је, од 15 - 17 јуна, организована годишња скупштина Европске федерације новинара којој је присуствовало 80 новинара из четрдесетак земаља, а скуп је отворио председник Србије Борис Тадић. ТОС је тим поводом обезбедио пропагандни материјал и организовао вечеру за чланова Извршног и Организационог одбора Европске федерације;
- Београдски маратон је одржан 17. априла 2011. године. ТОС је подржао организацију овог догађаја због чега му је, на посебној свечаности додељена награда, као организација која је допринела да овогодишњи Маратон буде успешно реализован;
- Успостављена је сарадња са фармацеутском кућом „Aktavis“ у реализацији акције „Корак за срце“, која има за циљ подстицање здравог живота и мапирање зелених стаза у Србији;
- ТОС је подржао отварање и рад археолошког налазишта Лепенски Вир израдом информативног флајера са свим неопходним информацијама везано за налазиште и културу Лепенског Вира. Флајери ће бити дељени свим будућим посетиоцима;
- На изложби сувенира у Гроцкој одржан је округли сто са темом Развој и унапређење сувенирске понуде који је водио представник ТОС и коме су присуствовали представници 12 локалних ТО;
- У сарадњи са Занатском задругом за израду сувенира и ћилима „Дамско срце“ из Пирота, у просторијама ТОС-а организована је од 14.10. до 30.10.2011. године, изложба пиротских ћилима;
- Презентација рада Туристичке организације Србије студентима Факултета комерцијалних и бизнис наука из Цеља;

- Међународна федерација туристичког филма – CIFFT, у новембру на церемонији доделе Grand Prix-a, доделила је специјалну награду српском еколошком филму "Плодови зиме", редитеља Бошка Савковића. Тим поводом пропагандни материјал ТОС-а је дељен на пулту испред пројекционе сале, а ТОС и амбасада Републике Србије у Аустрији су организовали пријем за учеснике фестивала, новинаре и представнике дипломатског кора у Бечу.

Посебни догађаји

Туристички форум, од 11. до 14. маја на Златибору

ТОС и Министарство економије и регионалног развоја – Сектор за туризам, у сарадњи са Туристичком организацијом Златибора, организовали су други Туристички форум, од 11. до 14. маја на Златибору.

У раду Форума учествовало је преко 60 туристичких организација. Одржана је серија предавања, радионица и дискусија о искуствима, новинама али и проблемима и изазовима у управљању туристичким дестинацијама.

Укупно утрошено 831.710 динара

Ноћ музеја и Изложба „ДУНАВСКА АВАНТУРА“- учешће у манифестацији Ноћ музеја, 14-21. маја

ТОС је ове године учествовао по први пут у сада већ традиционалној манифестацији Ноћ музеја у Београду. Том приликом је приређена интерактивна изложба на тему Дунава која је имала за циљ да представи туристички понуду на Дунаву путем представљања: активног одмора, националних паркова и одмора у природи, културног туризма, сеоског туризма, гастрономије, биљног и животињског света. Посетиоци су имали прилику да доживе атмосферу реке кроз, за ту прилику, специјални креирану светлосну анимацију на тему Дунава, да се опробају у вожњи бициклом стазом Eurovelo 6, уз филм из субјективне перспективе снимљен на самој рути, да замишљају жеље, одморе се у амбијенту националног парка путем инсталације која је укључивала визуелне, звучне и мирисне ефекте, да глуме археолога и сазнају нешто више о праисторијском наслеђу у Србији и техникама рада археолога, да обиђу тврђаве на Дунаву (изложба Министарства културе), седе у сеоском дворишту и откривају рецепте специјалитета са Дунава, да се сликају као свој омиљени дунавски лик и решавају квиз. Укупно је било око 3000 посетилаца.

Укупно утрошено 68.284 динара

Промоција књиге Зорана Живковића – ПЕТ ДУНАВСКИХ ЧУДА

Приликом представљања изложбе Дунавска авантура је уприличена и промоција књиге Зорана Живковића – Пет дунавских чуда.

Изложба „ДУНАВСКА АВАНТУРА“- Турну Северин

Изложба Дунавска авантура је гостовала у Турну Северину у Румунији у оквиру фестивала „Blue Week“ у згради јавне управе.

Укупно утрошено 20.000 динара

Изложба „ДУНАВСКА АВАНТУРА“- Кладово

Изложба Дунавска авантура је, на позив Министарства културе, гостовала у Кладову у оквиру Атријума Дома културе заједно са изложбом Министарства културе „Тврђаве на Дунаву“ које су биле представљене у Дому омладине.

Укупно утрошено 32.700 динара

Отварање туристичког инфо – пункта на граничном прелазу Хоргош

ТОС је, на гранични прелаз Хоргош поставио билборд добродошлице, инфо стуб, а туристи ће моћи да добију и брошуре ТОС.а.

Укупно утрошено 1.024.948 динара

Конференција „ДУНАВСКА ПЛОВЕЋА КОНФЕРЕНЦИЈА“

Београд-Видин, 24.-26. Јун 2011.

У организацији ДЦЦ а уз подршку GIZ организована је конференција на тему регионалне сарадње, развоја и плана имплементације дунавске стратегије, дефинитивно усвојене 23. Јуна 2011.године. Конференцији су присуствовали представници националних, међународних и институција ЕУ, представници цивилног сектора и локалних туристичких организација.

„Туристички цвет“, Београд, 27. септембар

Додела награда „Туристички цвет“ за остварене резултате у туризму у претходној години, одржана је у просторијама ТОС-а.

Укупно утрошено 499.155 динара

II Координација активности локалних туристичких организација

ТОС је финансијски подржао израду туристичког промотивног материјала ТО Ивањица, ТО Пријепоље, ТО Лозница, ТО Краљево, ТО Ужице, ТО Медвеђа и манифестације ("Прела и посела", Мионица и "Бојничко културно лето", Бојник, „Дани азањске погаче“ Туристички форум, Златибор)., Еко карту Саве.

Такође, дата је финансијска подршка туристичким организацијама за организовање туристичких манифестација и то. „Првомајски уранак“ у Алибунару, Међународна бициклистичка трка на Дивчибарама, Конгрес фестивалских градова у Врњачкој Бањи,

ТОС је помогао оснивање нових организација за туризам у општинама Тител, Рума, Свилајнац и Српска Црња путем консултативних састанака са будућим кадровима, информацијама о раду ЛТО и ТОС, достављањем потребних докумената за почетак рада.

Састанак са туристичким организацијама општина, градова и регија одржан је 8.12.2011. у просторијама ТОС.

III Пројектне активности

Током 2011. године ТОС је учествовао у раду на шест међународних пројеката из области туризма, истакнуто је нових пројектних апликација за 9 пројеката. У истом периоду ТОС је учествовао на 9 конференција у земљи и иностранству везано за пројекте из туризма.

“СТАР пројекат“ је средњерочни пројекат подржан од стране ГЕФ (GEF – Global Environmental Fund) и Светске банке, а намењен програмима за развој села и очување биолошке разноврсности Парка природе Стара планина (ППСП). Имплементациони партнери су Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, Министарство економије и регионалног развоја и Туристичка организација Србије, односно локални партнери РАРИС из Зајечара, ЈП Србијашуме, представници локалних самоуправа из Зајечара, Пирота, Књажевца и Димитровграда.

ТОС је у 2011. године активно учествовао у раду Комисије за надгледање тока реализације пројекта. У датом периоду Комисија је заседала у првој половини године са циљем одређивања критеријума за оцену апликација за нови конкурс који је пројекат расписао током марта 2011. године.

“Одрживи туризам у функцији руралног развоја” је пројекат који се подржава из Програма Миленијумских циљева (MDGF) Шпанске владе, где пет УН агенција – Светска туристичка организација (UNWTO), УНИЦЕФ (UNICEF), ФАО (FAO), УНДП (UNDP) и УНЕП (UNEP), у сарадњи са имплементационим партнерима у Србији – Министарством

економије и регионалног развоја, Министарством пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде и ТОС. Циљ пројекта ја да низом активности допринесе оснаживању туристичких и других релеватних актера у спровођењу мера које ће допринети руралном и одрживом развоју Србије. Пројектне активности се реализују у четири пилот региона, и то: Источна Србија, Доње Подунавље, Централна Србија и Јужни Банат.

ТОС је наставио активан рад у оквиру радне групе за туризам, коју води GIZ-KWD. Програм покрива 10 општина на територији Источне Србије кроз две радне групе – туризам и рурални развој. ТОС је дао подршку односно партнерски подржао пројекте из групе туризма и то:

- **Tourist Area “Lower Danube” – A new opportunity for regional cooperation and economic development**” подносиоц је Туристичка организација Мајданпек.
- **“Discover Eastern Serbia”** - носиоц овог пројекта је Туристичка организација. Зајечар. Уз подршку ТОС одржане су две презентације пројекта односно постигнутих резултата у просторијама ТОС у Београду, и у Новом Саду.

ТОС је дао свој пуни допринос и наставио активно да учествује у радној групи формираној ради праћења реализације Акционог плана односно извештавања о напредку у спровођењу **Националне стратегије одрживог развоја**.

У оквиру пројекта **„Подршка спровођењу националне стратегије развоја туризма“** представници ТОС су учествовали на јавним презентацијама, панелима као и радним групама које су биле задужене за евалуацију налаза и резултата поменутог пројекта.

Нове пројектне апликације

У оквиру другог позива Централно Европске Иницијативе (CEI) и Аустријског Програма КЕП за земље Централне и Југоисточне Европе, са партнерима *Nature Friends International* (NFI) из Беча, Аустрија, као носиоцем пројекта, и Дунавским центром за компетенцију, ТОС је аплицирао са пројектом под називом **“Одрживи туризам дуж Дунава“**. Одлука селекционе комисије по овој апликацији је била негативна, са образложењем да је услед великог броја примљених апликација, а ограниченог буџета пројекат морао бити одбијен.

Конкурс ЕУ за подршку цивилном сектору, је био отворен у периоду фебруар-март 2011. Дунавски центар за компетенције, који је регистрован као не владина организација је, за апликацију под називом **„Alternative Tourism Entrepreneurship on the Danube“**, упутио позив својим, за циљеве пројекта релевантним чланицама, да се партнерски придруже пројекту. ТОС је подржао апликацију, иако апликација на крају селекционог процеса није одабрана.

Пројекат **„Support for the Development of Hiking Tourism along the Danube“** поднет Европској Комисији *European Commission DG Enterprise* од стране Аустријског Министарства економије, породице и младих, одељење за туризам, *Nature Friends International*, где је ТОС придружени партнер, добио је подршку за реализацију пројектом предвиђених активности. ТОС је надлежан за праћење и евалуацију пројектних активности у Србији.

„Roman Limes and mobile services for tourists in rural areas“, поднет Европској Комисији *European Commission DG Enterprise* од стране Министарства економије Немачке и пројектно-развојне агенције *Rhineland-Palatinate*, где је ТОС придружени партнер, добио је подршку односно грант за реализацију пројектних активности. Улога ТОС огледа се кроз делегирање представника у рад Управног Одбора пројекта, праћење и евалуацију пројектних активности, односно учешћа у завршној конференцији пројекта.

У оквиру позива *IPA Adriatic Cross Border Programme*, са партнерима из Италије, Регионом Емилио Ромања (Regio Emilio Romagna), као носиоцем пројекта, ТОС је аплицирао са пројектом под називом **“ACUBE – Adriatic Cultural Beads“**. У случају позитивне одлуке

селекционе комисије по овој апликацији, пројектом предвиђене активности би требале почети да се реализују од 2012. године.

На конкурс *South East Europe Programme* намењеног земљама Централне и Југоисточне Европе поднет је пројекат под називом **“Extension of the World Heritage Danube Limes in the Lower Danube Area”**. Носиоц пројекта Универзитет у Бечу, Аустрија, Одсек за историју, а ТОС је придружени партнер.

У оквиру позива за пројекте Европске Комисије *European Commission DG Enterprise – Trans-National Cooperation Projects on European Cultural Routes*, аплицирано је са пројектом **„Cultural Routes in Middle and Lower Danube“**. Носилац пројекта је Дунавски центар за компетенцију у партнерству са ТОС, МЕРП, Министарством економије, енергије и туризма Бугарске, Министарством регионалног развоја и туризма Румуније и Хрватском господарском комором.

На конкурс пре-граничне сарадње Србија-Хрватска *IPA Cross Border Programme Serbia-Croatia* поднет је пројекат под називом **“Syrmia Cultural Path”**. Носиоц пројекта је Туристичка заједница Илок, Хрватска, а ТОС је придружени партнер задужен за надгледање спровођења пројектних активности у Србији.

Презентације

На Туристичком Форуму који је одржан на Златибору, у периоду од 12. до 15. маја 2011. године, презентирао је пример добре праксе: **„Пољска – примери добре праксе кроз пројектне активности у туризму“**. Такође учесници Форума су имали прилике да учествују у радионици на тему „Кандидовања пројеката за међународне донације“, предавач је била шефица канцеларије за прекограничну сарадњу Србија-Босна и Херцеговина, а пример добре праксе представљен од стране ЛТО Бачки Петровац. Мајда Адлешић пројектни менаџер ЛТО Бачки Петровац, представила је пројекат **“Формирање центра за унапређење знања у руралном туризму”** финансираног ИПА средствима прекограничне сарадње Србије-Хрватска, односно упознала је присутне са припремним активностима везаним за аплицирање за средства прекограничне сарадње, такође је представила пројектне циљеве и активности који су одобрени од стране донатора.

Током јула 2011, у организацији Дунавске туристичке комисије (DTC) организована је презентација чланова DTC односно њихових активности, првенствено везаних за Дунав. Место дешавања је био брод *PrimaDonna* усидрен на Дунаву у Бечу. Своје активности представили су НТО Словачке, Мађарске, Румуније и Србије, односно ТОС, а презентацији су присуствовали представници Европске делегације надлежне за спровођење Европска стратегија за развој Дунавског региона (EUSDR), представници Министарства економије, породице и младих Аустрије, новинари као и заинтересовани представници цивилног и приватног сектора.

У оквиру Сајма туризма и сеоског туризма у Крагујевцу 26.11. 2011. године, одржано је предавање представника ТОС на тему **„Туризам у функцији руралног развоја – пројектни примери и активности у Србији“**.

Истакнуте конференције

У Лебанима је 10. фебруара 2011. организована конференција у оквиру пројекта **„Развој мреже бицикличких и пешачих стаза на Радан планини и Јабланичком и Пчињском округу – Фаза 1“**.

У Новом Саду је 20. маја 2011. одржана конференција која је организована од стране **Кластер ИСТАР 21**, удружење за унапређење сарадње и развој туризма у Подунављу, у сарадњи са Секретаријатом за привреду Владе АП Војводине. Конференција је пре свега, имала за циљ промоцију свих фаза и идејног концепта пројекта **„Богатство различитости – креирање новог туристичког брэнда Војводине/Подунавља“**, али и размену искустава са раније реализованим пројектима из исте области.

Конференција Дунавског културног кластера организована је у Бечу, Аустрија у периоду 10-11.март 2011. године. Представник ТОС је узео учешћа у раду групе за културу и еко-туризам.

„Пловећа конференција на Дунаву“, одржана је 25.јуна 2011. на броду *Elegant Lady*, који је пловио Дунабом од Немачке до Бугарске. Организатор скупа био је Дунавски центар за компетенције / GIZ канцеларија надлежна за техничку подршку ДЦЦ, уз подршку Министарства економије и регионалног развоја Републике Србије. На конференцији је потписана декларација о сарадњи примарно у домену туризма између Министарства економије и регионалног развоја Републике Србије, Министарства економије, енергије и туризма Бугарске и Министарства регионалног развоја и туризма Румуније.

„Културни и еко туризам на Дунаву“ је конференција која је организована у Бечу, Аустрија у периоду 07-09.11.2011. године. Организатори су били Асоцијација заштићених природних подручја *Danube Parks* и Дунавска туристичка комисија (DTC), а место дешавања је било у оквиру Националног парка *Donau Auen*, визиторског центра *Wien-lobAU*.

Конференција под називом *“Big River and Networking Conference”* је организована у склопу активности везаних за ЕУ Стратегију за Дунав, радне групе 3 за туризам и културу (РА3) у Софији, Бугарска 23-25.11.2011. године. У оквиру конференције представљени су резултати транс-националног пројекта DATAOURWAY. Србија је била земља партнер на поменутом пројекту, представљени су налази и постигнути резултати пројекта, укључујући и базу података која се односи на инвестиције и активности дуж Дунава а релевантних за туризам.

„2nd International Danube Tourism Conference“ организатора Дунавске туристичке комисије (DTC) је био одржан у Братислави, Словачка у периоду 29.11.-03.12.2011. године. Конференција је била организована у виду пленарних сесија, а у оквиру сесије под називом *“Tourism and Life style”*, представник ТОС је одржао презентацију активности везаних за Дунав.

Друге релеватне активности

ТОС је крајем године закључио Уговор о сарадњи са Светском туристичком организацијом (UNWTO) о праћењу /мониторингу/ и евалуацији грантова из оквира МДГФ програма, компоненте UNWTO. Активност предвиђа праћење и евалуацију 42 грантирана пројекта подржаних на конкурс МДГФ – UNWTO, у 2011. години, а период реализације уговором дефинисаних активности, ТОС треба да изврши у периоду јануар –август 2012. године, у 19 општина у Србији, обухваћених МДГФ програмом „Одрживи туризам у функцији руралног развоја у Србији“.

ТОС као члан радне групе ПА3 (култура и туризам) Европске стратегија за развој Дунавског региона (EUSDR), у сарадњи са партнерима из осталих Дунавских земаља, током 2011. године, започео је рад на креирању тзв. *flagship* пројеката. Пројекат има за циљ развој одрживог туризма дуж целог тока Дунава. Такође у протеком периоду ТОС је дао свој пуни допринос процесима релевантним за креирање критеријума квалитета и брендирање Дунавског региона у оквиру радне групе ПА3.

IV Информисање и односи с јавношћу

Информисање јавности

У штампаним медијима током 2011. године објављено је више од 5.235 прилога о туристичкој понуди Србије и 450 које се односе на активности ТОС. На различитим телевизијама било је око 1732 информација о туризму, од којих 185 су се односиле на ТОС. У истом периоду било је око 400 прилога о ТОС-у у радио емисијама и око 100 гостовања на телевизији. На web странама било је око 400 објава.

На site-у је постављено 750 вести, а преко 100 на српској страници Facebook-а. Истовремено 2.300 нових људи прати ФБ страну (сада их је укупно 4.152), 613.658 пута су постови на ФБ били виђени на различитим ФБ страницама, а било је 2.969 реакција.

Кампања на домаћем тржишту „Србија - Моја земља, моје путовање“

има за циљ да мотивише људе у Србији да истражују своју земљу, да путују по њој и да је још боље упознају.

Кампања је почела 3. јуна концертом у Студентском граду у Београду. За потерб кампање снимљен је спот који се током лета приказивао на РТС и локалним телевизијама, осмишљен промотивни материјал, билборди са промотивним порукама су постављени у више градова у Србији, градски аутобуси су брендирани у Београду.

Укупно утрошено 9.871.844 динара

Припрема промотивног материјала за кампању 2012 - Soulfood Serbia.

- Израда брошуре на енглеском, немачком и француском језику, израда филмова на српском и енглеском језику и то: 13 кратких филмова (до минут и по трајања), један дванаестоминутни промо филм, један од 4 минута, и клип од 45 секунди, као и израда пратећег промотивног материјала у виду подметача, кецеља и календара. Филм од 4 минута који је постављен на интернет медије погледало је преко 600.000 људи;
- У пословним просторијама ТОС у 2011. години одржано је **95 конференција – промоција и 5 изложби**
- Настављена је већ традиционална сарадња са Туристичким новинама, ИСТН (интернет портал о вестима из области туризма), BelGuest-ом, ревијом УНО, емисијом „Туристичка разгледница“, која се емитује кроз мрежу Удружених радио станица, као и другим часописима.
- ТОС је у специјалном издању „Привредног прегледа“, у јуну, Хрватска-земља партнер, чији циљ је да приближи, побољша и представи економску и културну сарадњу две земље, објавио оглас и представио је своје активности у региону.
- За домаће туристичке новинаре ТОС је организовао **студијска путовања**:
- промотивну цикло туру Голубац-Велико Градиште-Сребрно језеро, 07. мај у Доњи Милановац поводом отварања визиторског центра Лепенски вир, 25. јун

Остале активности

- манифестација Belgrade design week, Гуча, Ехит, Чобански дани и Beer fest– Врњачка бања;
- промоција монографије „Вина Србије“;
- изложба аматерске фотографије читаоца магазина Стил;
- изложба фотографија и премијера филма – “7 summits by bike”;
- у сарадњи са Министарством културе, 25. јуна организовано је студијско путовање домаћих новинара у циљу извештавања и отварању Визиторског центра Лепенски Вир. Учествовало је 30 новинара који извештавају о туризму и култури. Посећен је Лепенски Вир и Доњи Милановац;

Информативни центри

ТОС има два инфо пункта, у Чика Љубиној улици бр.8 и на аеродрому „Никола Тесла“. Информације се пружају директно, телефоном и путем упита (електронском поштом).

У протеклом периоду повећан је број странаца и домаћих туриста који посећују инфо центре.

Најтраженије брошуре су „52 викенда у Србији“, „Туристичка понуда Србије за зимску сезону 2011-2012.година“, мапа манастира у Србији и „Сеоски туризам Србије“.

Страни туристи су највише заинтересовани за све типове активног одмора, посебно за планински туризам. Упити који стижу електронским путем углавном се односе на дистрибуцију промотивног материјала ТОС-а у разне крајеве света.

ТОС врши редовну дистрибуцију пропагандног материјала дипломатско-конзуларним представништвима Републике Србије у иностранству (у периоду јануар-јун ове године пропагандни материјал послат је у више од 10 земаља), државним органима и институцијама и организацијама које организују или учествују у манифестацијама, конгресима, семинарима у земљи и иностранству.

ТОС има потписане уговоре са Факултетом за туристички и хотелијерски менаџмент Универзитета Сингидунум, Високом туристичком школом и Географским факултетом из Београда о реализацији стручне праксе за студенте ових Високошколских установа у ТОС.

Интернет презентација и друштвени медији

- Настављено је даље унапређивање интернет презентације ТОС-а додавањем нових садржаја, ажурирањем информација на свим нивоима, додавањем нових фотографија, брошура у електронском формату и наравно свакодневним вестима. У 2011. години на сајту ТОС постављено је 570 вести.

- Интернет презентација ТОС је обogaћена са још језичких варијанти – додате су немачка и руска језичка варијанта, у току су постављање италијанске и шпанске верзије, а урађена је и подршка за јапански језик чији се превод очекује у наредном периоду.

Уочи београдског сајма туризма, у фебруару, у склопу камање „Sounds of Summer in Serbia“ превасходно за инострано тржиште, развијена је посебна мултимедијална интернет страница као подршка овој кампањи. Ова страница је на „Фестивалу туристичких комуникација“ одржаног од 24. до 25. марта у Бечићима добила прву награду жирија у категорији „WEB“.

- Настављена је промоција Србије и преко друштвених медија. На енглеској страни на *Facebook*-у креиран је посебан део као подршка кампањи „Sounds of Summer in Serbia“, на српској страни је кренула подршка кампањи „Србија, моја земља, моје путовање“ намењена за домаће тржиште-

У сарадњи са ПР агенцијама за италијанско и шпанско тржиште, креиране су *Facebook* стране на овим језицима за кориснике са тих тржишта како би им приближили нашу понуду.

- На друштвеним геолокацијским мрежама (*Facebook Places, Foursquare*) инфо центар и сувенирница су додати као локације, на којима корисници могу да се пријаве да се налазе користећи свој мобилни уређај, то поделе са својим пријатељима и на другим друштвеним мрежама, и на тај начин допринесу промоцији инфо центра и сувенирнице ТОС-а. На *Foursquare*-у је покренута кампања да приликом прве пријаве на локацији, посетилац буде награђен неким поклоном.

- У сарадњи са SAE институтом ради се на *online* продаји сувенира.

- Активно учешће у MTN групи (Marketing and Technology Network) Европске туристичке комисије

Продавница сувенира

Укупан промет у 2011. години је 1.023.626,00 динара.

V Сарадња са државним органима, организацијама и привредним субјектима

Туристичка организација Србије у реализацији Програма рада сарађује са државним органима, организацијама, привредним субјектима и удружењима од значаја за унапређење и промоцију туризма.

VI Статистичка анализа и истраживања туристичког тржишта

Једном месечно спроводи се анализа и обрада података добијених од Републичког завода за статистику у вези туристичког промета у Републици Србији, за конкретни месец и кумулативно, од почетка године.

Подаци о туристичком промету у Републици Србији једном месечно се уносе у базу података Европске туристичке емисије (ETC) - www.tourmis.info.

Пред наступе ТОС на иностраним туристичким сајмовима и за потребе PR агенција у иностранству радиле су се специфичне анализе туристичког промета за сваку конкретну земљу појединачно.

Једном месечно спроводи се анализа података добијених од Народне банке Србије у вези девизног прилива и одлива у Републици Србији.

У сарадњи са Републичким заводом за статистику (РЗЗС), Туристичком инспекцијом и локалним туристичким организацијама почетком године настављена је делатност ажурирања постојеће базе смештајних података у РЗЗС, што је резултирало обухватом већег броја смештајних јединица, нарочито у приватном смештају, хостелима и коначиштима.

VII Издавачка делатност

Врста	Назив	Језичка варијанта	Укупан тираж	Износ
Брошура	„Serbia highlights“	енглески, италијански, грчки	44.000	912.600
Брошура	„Србија за младе и радознале“	српски, енглески, француски, немачки, шпански	37.000	1.171.800
Брошура	„52 викенда у Србији“	српски, бугарски, енглески, немачки, словеначки, мађарски	39.000	1.624.320
Брошура	„Путеви вина Србије“	српски, немачки	7.000	305.100
Брошура	„Сеоски туризам Србије“	српски, енглески	18.000	939.600
Брошура	„Путеви културе Србије“	српски, енглески, италијански	24.000	1.104.840
Брошура	„Календар природби“	српски, енглески	5.984	344.546
Брошура	„Хотелски адресар“	енглеско-немачки	3.000	81.000
Билтен	„Билтен ТОС-а“	српски (зимски+летњи)	3.000	84.240
Брошура	„Откријте Дунав у Србији - атракције“	српски, италијански, енглески, немачки	26.000	791.640
Брошура	„Природа Србије – одмор у покрету“	српски, енглески, немачки, француски, словеначки	22.000	2.561.760
Брошура	„Meeting Planner`S Guide“	енглески	1.000	318.600
Брошура	„Backpackers Serbia“	енглески	20.000	149.040
Брошура	„Soulfood Serbia“	енглески, немачки, шпански	10.500	604.800
Мапа	„Туристичка карта Србије“	српски, енглески, немачки, руски, италијански, јапански, француски, шпански	128.000	965.520
Мапа	„Мапа манастира“	енглески	20.000	151.200
Мапа	„Карта кампова“	српско-енглеско-немачки	10.000	129.600
Мапа	„Путеви вина“	српски, енглески, немачки, француски	50.000	429.840
Летак	„Бициклизам у Србији“	холандски, немачки	6.000	75.520
Летак	„Туристички цвет“	српски	3.000	17.700
Летак	„Фестивали 2011“	енглески, француски, јапански	12.000	89.090
Летак	„Лепенски вир“	српско-енглески	1.000	13.570

Летак	„Наивно сликарство“	јапански	2.000	20.060
Летак	„Наградна игра“	српски	5.000	5.900
Каталог	„Србија земља фресака“	енглеско-италијански	6.000	115.220
Остало	„Белгест“	српско-енглески	4.000	496.800
Остало	Постери	енглески	25.000	678.500
Остало	Заставице	српско-енглески	10.000	125.080
Остало	Позивница – Сајам у Софији	енглески	400	8.496
Остало	Плакати „Backpackers Serbia“	српски/енглески	200	20.060
Остало	Фасцикле	енглески, српски	8.000	174.640
Остало	Кесе	српско-енглески	15.000	531.000
Остало	Визиткарте	српски/енглески	6.100	35.990
Остало	Меморандуми	српски	3.000	10.620
Остало	Врећице за каталоге	праћећи материјал	480	3.540
TOTAL				15.091.832

VIII Промоција на иностраном тржишту

У 2011. години ангажовано је 11 PR агенција из иностранства, Србију је посетило 155 страних новинара и 33 представика организатора путовања. У иностраним штампаним медијима објављено је око 800 прилога у штампаним медијима, 17 прилога на телевизијама и три радио емисије о туризму Србија. ТОС је учествовао на 32 сајма туризма и на 36 манифестација и посебних догађаја у иностранству и то:

Срадња са иностраним PR агенцијама:

Земља	Активности	Укупно утрошено
Велика Британија	- прикупљање информација о тржишту - информисање јавности путем медија о туристичкој понуди Србије (press release, newsletter)	6.074.838
Немачка	- асистенција медијима при објављивању чланака о Србији (информације, фотографије)	3.963.667
Шпанија	- организовање конференција за новинаре и посебних презентација	2.532.996
Италија	- организовање састанака са орг. путовања и интервјуа за медије приликом наступа на сајмовима	3.986.122
Земље Бенелукса	- организовање студијских посета за новинаре и организаторе путовања	6.431.652
Русија	- продајне мисије – проналажење организатора путовања заинтересованих за програме одмора у Србији, појединачне презентације програма и привлачење нових организатора путовања	1.097.452
Норвешка	- праћење ефеката у медијима	131.981
Шведска	- праћење рада организатора путовања који имају Србију у програмима, асистенција у развоју програма, промоцији и продаји	428.553
Француска		5.180.031
Словенија		1.347.057
Кина		0
УКУПНО	31.205.349 динара	

2. Промотивне активности везане за више тржишта

23-26. фебруар: Посета представника страних организатора путовања и медија Сајму туризма у Београду

ТОС је, у сарадњи са Туристичком организацијом Београда и Београдским сајмом туризма, организовао програм посете сајму за представнике медија и организатора путовања.

24-27. новембар: Састанак са представницима ангажованих ПР компанија у Београду

Састанак је организован у циљу сагледавања стања на респективним тржиштима и резултата активности у 2011. години, као и у циљу припрема промотивне кампање на изабраним тржиштима у 2012. години. Присуствовали су представници ПР компанија из Велике Британије, Немачке, Бенелукса, Холандије, Русије, Словеније, Шпаније, Француске и Скандинавије.

3. Активности на иностраним тржиштима

3.1. Велика Британија

1. Сајмови и презентације

24. март: “A Taste of Serbia”, WAPPING PROJECT ART GALLERY, Лондон – презентација туристичке понуде вина уз дегустацију вина и музички програм

Презентацији је присуствовало 70 новинара и 15 представника организатора путовања. На презентацији је приказан филм о летњим музичким фестивалима у Србији и филм о Београду.

Укупно утрошено 651.351 динар

12. мај: Презентација туристичких потенцијала Војводине и Србије, Амбасада Републике Србије, Лондон

Ова презентација организована је од стране надлежних покрајинских институција из Војводине и наше Амбасаде у Лондону, а ТОС је добио позив да се укључи и помогне у организацији кроз позивање новинара.

07-10. новембар: World Travel Market 2011, Лондон

За потребе представљања туризма Србије, ТОС је закупио изложбени простор величине 156 м². На овом простору представљена је целина туристичке понуде Србије, а посебно су наглашени следећи сегменти: туристичка понуда градова, активан одмор у природи, туре везане за историјско наслеђе и Дунав и најзначајније манифестације у Србији. Уз то лансирана је тема промоције на међународном тржишту за 2012. годину, а то је Гастрономија, приказан је нови филм о гастрономији и представљена брошура Soulfood Serbia.

Током представљања туризма Србије на овом сајму, 08. новембра је одржана Конференција за новинаре

Представници ТОС су присуствовали вечери коју је организовао CNN као и Министарској конференцији WTO/WTM, презентацији истраживања WTO/ETC.

Укупно утрошено 10.873.507

2. Студијска путовања

- 18-22. мај: 4 представника организатора путовања из Велике Британије – ClinkAndGo, Cox and Kings, The Traveller и Explore и представник ПР агенције; теме: city break и активни одмор у природи; организовани сусрет са представницима рецептивних агенција из Србије
- 03-08. јул: The Urban Birder – посматрање птица у Војводини
- 08-11. јул: Food And Travel Magazine – гастрономска понуда београда и Новог Сада

- 08-09. август: новинар из Bradt Travel Guide-a за The Inde on Sunday – разгледање града, разговор са представником ТОС-а, ноћни живот
 - 10-18. август: Telegraph, The Times, Real Travel Magazine, Liverpool Echo и представник ПР агенције – три фестивала (Ниш, Гуча, Београд) и активни одмор/сеоски туризам/гастрономија
 - 11-14. август: BBC Lonely Plante Magazine – Сабор трубача у Гучи
 - 12-15. август: The Guardian – Сабор трубача у Гучи
 - 07-11. септембар: Shropshire Star, Yorkshire Post, South Wales Argus, Surrey Advertiser, Sheffield Star и представник ПР агенције – туристичка понуда на Дунаву низводно од Београда
 - 06-10. октобар: National Geographic Traveller – туристичка понуда Београда
 - 01-04. новембар: The Urban Birder – учешће на конференцији о совама у Србији
- Укупно утрошено 2.389.678 динара

3. Прес клипинг

У овом периоду у медијима Велике Британије објављено је око 100 чланака о Србији.

4. Оглашавање

- **Tri Screeп електронски видео бим у City-ј, Лондон** – 3 месеца (јун, јул, август) 17 пута дневно емитовање спота од 30 секунди; у првом делу промоције (до средине јула) емитован је спот о летњим фестивалима, а у другом делу спот из кампање „Моја земља, моје путовање“ прилагођен британском тржишту
- **National Geographic Traveller** – оглашавање у сарадњи са организатором путовања Travel the Unknown из Велике Британије, чланак на 10 страна о Србији са посебним нагласком на кратким одморима у градовима и активном одмору у природи

3.2. Немачка

1. Сајмови и презентације

Конференција за новинаре, Берлин, 10. јануар

Конференција за новинаре је организована у циљу лансирања road show презентација туризма Србије. Конференцији је присуствовало 39 новинара.

Roadshow – Представљање туризма Србије у градовима Немачке, 11-13. јануара

Презентације и сусрети са немачком туристичком привредом одржане су у Берлину (учешће 113 агенција и организатора путовања), Дизелдорфу (45 агенција и организатора путовања) и Штутгарту (34 агенције и организатора путовања). Организацију је финансијски подржао пројект GIZ KWD.

Међународни сајам туризма СМТ, Штутгарт, 15-23. јануар

ТОС је први пут наступио на овом сајму која спада у ред највећих сајмова туризма намењених публици у Европи и свету.

Укупно утрошено 1.539.244 динара

Међународна туристичка берза ITB 2010, Берлин, од 09. до 13. марта

За потребе представљања туризма Србије закупљен је изложбени простор величине 163м². Поред ТОС, на штанду су своју понуду представили Туристичке организације Београда и Војводине, Туристичка организација Новог Сада, JAT Airways, предузећа Oscar Tours, Eurojet Travel Company, Magelan Corporation, Kompas Tourism & Travel, BonVoyage, Glob Metropolitan Tours, Бања Горња Тречча (Атомска Бања) и Danube Competence Centre..

Представници ТОС-а су учествовали на Дунавској конференцији коју је организовао GIZ и на састанку земаља региона поводом договора о заједничком представљању на RDA Wokshop-у у Келну.

Укупно утрошено 11.604.020 динара

Међународни сајам књига, Лајпциг, 13-15. април

На овог одошњем Сајму књига у Лајпцигу Србија је била земља партнер Сајма. Организатор представљања на овом сајму било је Министарство културе Републике Србије. У оквиру овог представљања, ТОС је учествовао са својим информативним пултом на коме је дистрибуиран туристички информативно пропагандни материјал и пружане информација о туристичкој понуди Србије.

RDA Workshop, 26-28. јул

На штанду величине 45м² своју понуду су заједно представиле три земље: Србија, Црна Гора и Албанија. Представник ТОС-а је за стручне посетиоце сајма одржао презентацију на тему: „Нови трендови у аутобуском туризму на примеру Србије“.

Укупно утрошено 586.889 динара

TourNature Fair, Дизелдорф, 02-04. септембар

Уз подршку GIZ ORF Camping пројекта, земље Западног Балкана су се представиле на овом сајму. Представник ТОС-а је давао информације посетиоцима о туризму Србије и дистрибуирао туристички информативно-пропагандни материјал.

Documenta, Регенсбург, 15. септембар-04. новембар

ТОС је организовао да током ове манифестације буде постављен информативни пункт туризма Србије на коме се делио туристички информативно-пропагандни материјал из Србије.

Конференција за новинаре, Konstanz, 12-13. децембар

Конференција за новинаре је одржана поводом најаве партнерства са сајмом у Есену који ће се одржати у фебруару 2012. године и на коме ће земље Западног Балкана бити регион партнер сајма, уз помоћ GIZ ORF Camping пројекта

2. Студијска путовања

- 14-17. мај: 5 новинара из Немачке и Аустрије – Augsburger Allgemeine/Algäuer Zeitung, Tiroler Tageszeitung, Radio Welle Ausserfern, RE 1 TV и LOKALE , и представника аеродрома Allgäu Memmingen у сарадњи са којим је и организована ова посета; тема посете је био Београд и излети у околину (Сремски Карловци, Фрушка Гора, Нови Сад)
- 11-18. август: 4 новинара из Немачке – freelancer Danja Antonovic, Reise Travel Web Portal, freelancer Christel Sperlich, freelancer Ingrid Herden и представник ПР компаније - три фестивала (Ниш, Гуча, Београд) и активни одмор/сеоски туризам/гастрономија
- 14-18. септембар: 4 новинара – taz, Reise-Inspirationen, Alpenadria, Leibhaberreisen.de и представник ПР агенције - туристичка понуда на Дунаву низводно од Београда
- 17-22. октобар: новинар Neues Deutschland-a – Београд и Нови Сад
- 14-18. децембар: новинар Touristik Aktuell-a – Београд и Нови Сад

Укупно утрошено 1.637.802 динара

3. Прес клипинг

Као резултат студијских посета, послатих информација о новинама у туристичкој понуди Србије, конференције за новинаре и појединачних интервјуа објављено је око 100 чланака у немачким медијима.

4. Оглашавање

- Wander Magazin – две стране репортаже и две стране огласа

3.3. Француска

Сајмови, манифестације и презентације

Промоција бања и бањског туризма у резиденцији Амбасаде Србије, Париз, 21-23.март

На иницијативу удружења бања и удружења РХ центара и у сарадњу са Амбасадом Републике Србије у Француској, Скупштином дијаспоре и представништвом Привредне коморе Србије, у Француској је организована промоција бања и бањског туризма у Србији. Овом приликом је било представљено пет бања по избору удружења бања и удружења РХ центара: Соко бања, Врњачка бања - Меркур, Бања Кањижа, Бања Ковиљача и Рибарска бања

Пријем за српске тенисере у резиденцији Амбасаде Републике Србије, рођендан Новака Ђоковића, Париз, 22. мај

На позив Амбасаде Републике Србије у Француској ТОС је учествовао у промовисању пријема у част српских тенисера током одвијања тениског турнира Ролан Гарос. Том приликом су уз помоћ ПР агенције у Француској позвани сви релевантни медији из те области како би се, уз представљање српских тенисера, уједно представила и земља из које потичу. Поздравну реч је упутио Министар иностраних послова Вук Јеремић. Пријему је присуствовало 45 новинара.

Дан Музике – Fete de la musique, Париз, 21. јун

Дан музике представља једну од најзначајнијих и најмасовнијих културних манифестација у Паризу и одвија се истог датуме сваке године. Ове године је Културни центар Србије организовао концерт групе Дарквуд даб на платоу испред Центра Жорж Помпиду, којом приликом су промовисани и летњи фестивали у Србији.

Дани Србије у Паризу, 15-18. септембар

Дане Србије у Паризу је организовало Министарство културе Републике Србије у сарадњи са Културним центром у Паризу. ТОС се укључио кроз организовање информативног пункта у 16. арондисману и дистрибуцију пропагандог материјала, као и презентацију за посетиоце која је одржана 16. септембра.

Top Resa, Париз, 20-23. септембар

ТОС је закупио изложбени простор величине 40м², на коме је представљена целина туристичке понуде Србије намењене француском тржишту, са посебним нагласком на Београд, Нови Сад, путеве културе, културно-историјске споменике, сеоски туризам, активни одмор у природи и манифестације у Србији. Поред ТОС, на штанду су се представиле туристичке организације Војводине и Београда, као и рецептивне туристичке агенције из Србије Glob Metropoliten Tours и Intertours.

Укупно утрошено 4.367.290 динара

Студијска путовања

- **Easy voyage** – један од највећих француских претраживача за хотеле и авионски превоз

- **Le Monde** – тема Београд

- **Le Point** – тема Београд на води

- **TV France 24** – снимање емисије од 90 минута о Србији

- **Voici** – тема Београд – шопинг, ноћни живот и култура

- 09-14. август: 6 новинара – Lemonde.fr, Le Figaro, L'Express, Grazia, L'Express.fr, Viba и представник ПР агенције – Сабор трубача у Гучи

12-15. децембар: 2 новинара - L'Officiel voyage и Version Femina, и један представник ПР агенције – туристичка понуда Београда

Укупно утрошено 923.494 динара

Прес клипинг

Као резултат студијских посета, конференција за новинаре, саопштења за медије, редовног рада са француским медијима, послатим информација о новинама у туристичкој понуди Србије и појединачних интервјуа објављени су бројни чланци и радио и тв прилози. Значајни чланци и прилози: Madame Figaro, Енки Билал и његово виђење Београда, телевизија ARTE – « Le come-back de Belgrade », савремена уметност у Београду и културна сцена, France Soir, Libération, Figaro magazine, Metro, Le Parisien, Femme actuelle, Grazia,

Marie-Claire, Tour Mag, France 24.цом, Le Quotidien du Tourisme, Direct Matin, 20 minutes, Art Travel Mag, A Nous Paris, L'Echo Républicain.

Активности у Србији везано за француско тржиште

- мапирање значајних актера у Србији за промоцију Србије и билатералну сарадњу и договарање облика сарадње;
- контактирање представника француских медија који су присутни у Србији ради успостављања могућности за редовнију дистрибуцију туристичких вести у оквиру њиховог редовног извештавања.

Остало

- израда Facebook налога на француском

3.4. Шпанија

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма FITUR 2011 у Мадриду, 19-23. јануар

Један од највећих светских сајмова туризма, намењен превасходно пословним посетиоцима за које је био отворен прва три дана, али и широкој публици за коју је био отворен током викенда Заједно са ТОС-ом на штанду од 40 м2 били су и представници ЈП Стара Планина, ТО Београда, као и две рецептивне агенције.

Укупно утрошено 3.192.000 динара

2. Студијска путовања:

- Мај: два новинара Progrese

Укупно утрошено 177.685 динара

3. Посебне презентације:

- У сарадњи са ангажованом ПР агенцијом, покренути су профили на друштвеним мрежама facebook и twitter на шпанском језику. Ти сајтови се администрирају и ажурирају два пута недељно и постављају се све актуелне туристичке вести из Србије.

- у марту, пре Ускршњих празника, достављен је прес материјал („Проведите ускршње празнике у Србији“), као и пред лето са темом „Фестивали у Србији“;

- Road show: Организоване су три презентације у Мадриду (24. маја), Барселони (31. маја) и Валенсији (3. јуна). Обезбеђен је репрезентативан и бесплатан простор у сва три града у ЦЕФ (School Business) просторијама. Презентацијама ТОС у ова три града присуствовало је педесетак организатора путовања. На свакој промоцији обезбеђено је присуство представника Spinair, који су обезбедили бесплатне карте на линији Барселона – Београд за извученог добитника.

Укупно утрошено 211.783 динара

- Преведена интернет презентација ТОС-а на шпански језик

- пред зимску туристичку сезону, достављен је прес материјал са информацијама о ски центрима у Србији.

4. Прес клипинг

- Током 2011. године у шпанским медијима објављено је 107 чланака, седам ТВ и три радио емисије посвећене туризму Србије.

3.5. Италија

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма ВIT, Милано, Италија, 17-20. фебруар

ТОС се представила на изложбеном простору од 40м², заједно са Туристичком организацијом Војводине, Београда, Краљева, Ниша, Чачка и Извршним већем Војводине. Укупно утрошено 3.500.000 динара

Сајам туризма ТТГ Римини

ТОС је закупио штанд величине 16м² за потребе представљања на пословном сајму ТТГ Римини. Укупно утрошено 1.127.734 динара

Сајам Пестум

Комплетна припрема сајма археолошког туризма и достава материјала, али на сајаму нису присуствовали представници ТОС, већ колеге из Виминацијума.

2. Посебне промоције:

- After Bit, представљање Србије у отвореном аутобусу кроз централне улице града Милана уз помоћ победничког оркестра из Гуче.

- Дани културе у Трсту, на тргу, на отвореном, ТОС је имао штанд током пет дана трајања ове манифестације почетком јуна месеца

- Изложба „Србија, земља фресака“ Фиренца (април, мај и јун). ТОС се укључио и иницирао промоцију српске културе у једној од најзначајнијим цркава у Италији, Basilica Santa Croce.

- Отворени профили на друштвеним мрежама facebook и Twiter на италијанском језику, упућен позив дијаспори да се укључи у њихово функционисање.

- Осмишљена и реализована пет прес саопштења на овом тржишту и то на тему:

City Break (Београд и Нови Сад)

Niche Tourism (Активни одмор, Етно туризам, Религијски Туризам и путеви културе)

Фестивал&Евентс (Ехит, Гуца, Беар Фест)

Изложба Serbia, land of frescoes – Фиренца 15. Април

Изложба Serbia, land of frescoes – Рим, 6. јул

Изложба Serbia, land of frescoes – Viterbo – 01.09. септембар; изложба је постављена од стране Галерије фресака и Народног музеја у цркви **Santa Maria de la Salute**

Све ове активности су резултирале сталном поставком изложбе у Базилици Santa Croce у Фиренци.

Помоћ у организацији манифестације „Fiat 500 club Italia“, тура по Србији крајем августа месеца

Достава материјала за месец културе у Риму.

3. Студијска путовања:

- у јуну месецу група од пет новинара, међу којима су били и представници „Републике“, најтиражнијег дневног листа у Италији;

- индивидуално путовање новинара Vie dell' Est, ради прилога о Гучи пред одржавање сабора у Гучи;

- 17.07 Class Life, телевизја која је направила репортажу о Београду;

- 25.-28. септембар, студијско путовање групе од 4 новинара. Тура је обухватила Београд и Златибор;

- 9.-14. октобар организован долазак групе представника институција културе из Италије (међу којима и председник UNESCO за Фиренцу) и представници католичке цркве који су нам помагали у организацији изложбе Serbia, land of frescoes. За њих смо

организовали обилазак манастира по централној Србији, као и по аутономној покрајини Косово и Метохија.

Укупно утрошено 1.437.216 динара

4. Пресс клипинг:

Укупно чланака: 151 од чега:

- Вести агенција (Ansa, AGI, ТМНewс) – 13
- Дневне новине (Repubblica, Corriere della Sera) – 59
- Туристичке новине (TTG, Agenzie di viaggi) – 12
- Специјализовани туристички часописи (Turisti per caso, Panorama travel) - 8
- ТВ (Rai, Mediaset, CNBC) – 8
- Магазини од изузетног значаја (Опинион Магазине), (Еспрессо, Сетте – Цорриере делла Сера, Цапитал итд) – 4
- Дат интервју за Радио Ватикан
- Женски часописи (Ио Донна – Цорриере делла Сера И Гиоиа) – 2
- Музички (Амадеус) – 1
- Интернет - 44

5. Остало

- Преведена итнернет прозентација ТОС-а на италијански језик и отворена facebook страна на италијанском,
- присуство Србије у 16 каталога путовања (Boscolo Travel, I Viaggi dl Club- Touring, Il Piccolo Tiglio, Il Diamante, Estland Tour, Tonello Viaggi, Guinness Travel, Pentatour, Brevivet, Balkanexpress, Caldana,CTS, Kalaya Group, Giver, Aurora Viaggi I Kompas).

3.6. Бенелукс (Холандија, Белгија, Луксембург)

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма Vakentieburs, Utrecht, Холандија, од 11. до 16. јануара

На 50m² изложбеног простора поред ТОС представили су се Туристичка организација Београда, Туристичка организација Западне Србије, Кампинг асоцијација Србије, рецептивне агенције из Србије Magelan Corporation, Panacom Travel & Trade, Glob Metropolitan Tours i Panoramis Travel, као и холандски организатор путовања Time To Travel.

На штанду ТОС је одржана презентација туристичке понуде Србије којој је присуствовало 90 новинара и организатора путовања из Холандије.

Укупно утрошено 2.123.324 динара

Међународни сајам туризма – Vakantiesalon 2011, Белгија, Брисел, од 31. јануара до 04. фебруара

Туристичка организација Србије је у партнерству са Дунавским центром за компетенцију - DCC, била земља партнер сајма туризма „Vakantiesalon“ у Бриселу.

Штанд величине 300 м², састављен из два дела (ТОС и DCC) је био јединствено брендиран, а садржавао је и простор за уметнички програм и презентације (75m²). Србија се представила самостално на простору од 112 м², али и као део дунавског региона у оквиру DCC (на 18.75m²).

Заједно са ТОС, на штанду су се представили ТО Београда, Западне Србије, Војводине, Ниша и Чачка, Министарство културе, Асоцијација националних паркова, Кампинг асоцијација, као и туристичке агенције Magelan, Panacom, Panoramis, Glob Metropolitan, Time To Travel. Своје рукотворине су представили уметници-произвођачи (Злакуса-израда грнчарије на традиционалан начин, начин производње опанака, осликавање посуда, чокања са мотивима Шумадије, начин израде малих фрула...). На штанду је такође учествовао и организатор фестивала „Balkan trafik“.

На бини у оквиру штанда током свих дана трајања сајма био је организован програм. Изведено је 16 музичких тачака (Народни ансамбл „Коло“, „Дејан Петровић биг бенд“ оркестар, цез оркестар „Ступ“, оркестар из ресторана „Шешир мој“), а током три дана успешно је уприличен и “Silent Disco” програм. Одржано је 29 различитих презентација у 36 термина, а у паузама програма приказан је и већи број промотивних филмова. Укупно седам занатлија представило је умеће израде традиционалних производа и сувенира, и кроз интеракцију са публиком такође допринело да штанд Србије и DCC буде у центру пажње посетилаца бриселског сајма.

Пре почетка Сајма припремљена су и два чланка о туризму Србије који су публиковани у сајамском издању “Travel Magazine”, а заједно са DCC, Србија је поделила четири стране у белгијском часопису „Travel magazine“, заједно са две стране огласа, као и у званичном сајамском часопису “Vos Vacances”. Белгијска национална ТВ на холандском језику, у најпопуларнијој туристичкој емисији VRT Vlaanderen Vakantieland је емитовала специјалну емисију о Србији, неколико дана пре отварања Сајма. У оквиру ТВ емисије на Liberty TV, изјаве ПР-а и представника ТОС је пратила демонстрација Националног ансамбла Коло и мали час упознавања са туризмом Србије за окупљену публику. Емитован је прилог на Brussels TV и прилог на националној радио станици BEL-RTL у емисији посвећеној гастрономској понуди Србије.

С обзиром да је била земља партнер, објављено је око 200 различитих вести о Србији у скоро свим дневним новинама, пре и за време трајања Сајма. У циљу информисања домаће јавности, ТОС је у Брисел водио представнике РТС – Емисија „Жикина шареница“ и ТВ Б92, а ТОБ преставника ТВ Студија Б.

Пратећи програм партнерства Србије на бриселском сајму обухватао је следеће активности:

- Конференција за новинаре: ТОС је 01. фебруара године одржао конференцију за новинаре у просторијама Амбасаде Републике Србије у Бриселу.
 - Облачење Manneken Pis, симбол града Брисела у српску традиционалну мушку ношњу из региона Шумадије. На самој церемонији су учесницима понуђени погача и со као карактеристичан српски знак добродошлице. Костим је дониран у Градској већници, сала Maximilienne, 02. фебруара године уз присуство Hamza Fassi Fihri, члана градске владе надлежног за културу, амбасадора РС у Бриселу, Р. Диклића, и чланова удружења љубитеља Манекена Писа (*L'Ordre des amis de Manneken pis*).
 - Концерт на Grand Place - Истог дана, 2. фебруара, у вечерњим сатима, ТОС је организовао концерт на Grand Place у Бриселу, како вид промоције фестивала у Гучи и српске културе. На концерту су учествовали Дејан Петровић и оркестар „Big Band“, као и национални фолклорни ансамбл „Коло“. Овај концерт је омогућен захваљујући финансијској подршци Регије Западна Србија и Министарства културе.
 - Дани Србије у ресторану L'altro mondo - Са идејом да се промовише београдска боемска четврт Скадарлија која је пре неколико година збртимљена са боемском четврти града Брисела „Plot Sacre“, као и да се приближе српско гостопримство и гастрономија становницима Брисела, ТОС је организовао Дане Србије у ресторану „L'Altro Mondo“.
- Укупно утрошено 10.033.569 динара

Сајам бицикличких тура “Fiets en Wandelbeurs“, Амстердам, 26- 27. фебруар

Туристичка Организација Србије је други пут наступила на Fiets en Wandelbeurs, специјализованом сајму за бициклизам и пешачење. 26. и 27. фебруар 2011. године, у Амстердаму, Холандија.

Као још један вид промоције потенцијала у овом сегменту, одржане су три презентације, једна на нивоу понуде у целој Србији, а друге две у оквиру презентације “Iron Courtain Trail” руте, која је добила ознаку Еуровело 13, с обзиром да се део ове руте, поклапа са делом бицикличке стазе дуж Дунава, од Смедерева до Неготина.

Укупно утрошено 625.796 динара

Промоција поводом International Day, Хаг, 26. март

У International School of Haag овим поводом је представник ПР за Бенелукс одржао презентацију туризма Србије и поделио пропагандни материјал ТОС-а.

Промоција у оквиру презентације тура активних одмора организатора путовања Zuiderhuis, Гент, 09. април

ПР представник за Бенелукс одржао презентацију могућности за провођење активног одмора у Србији и поделио учесницима пропагандни материјал ТОС-а.

Balkan Trafik Festival, Брисел, од 14. до 17. априла

Постављен је информативни пулт ТОС са конструкцијом на којој су били изложени постери и дистрибуиран је пропагандни материјал. Организована је и наградна игра као промоција програма „Три летња фестивала у Србији“

Дани Србије у Европском парламенту, 20-21. септембра

У сарадњи са Кабинетом потпредседника Владе за европске интеграције, ТОС је организовао информативни пункт и дистрибуцију пропагандног материјала у згради Европског парламента.

2. Студијска путовања

- 14.-17. април: новинар и фоторепортер магазина ANWB Reizen Magazine; тема посете је био кратки одмор у Београду
- 07.-10. маја: 8 новинара из Белгије (Metro, Travel Magazine, Sud Presse, De Morgen, Liberty TV, Grande, Vers l'Avenir, један слободни новинар), представник ПР агенција и представник аеродрома Charleroi Брисел; упознавање са понудом Београда и излетима у оклину (Фрушка Гора, Сремски Карловци, Нови Сад)
- 17.-25. јун: крстарење Дунавом од Беча/Будимпеште до Београда, новинари Travel 2, Bellissimo Magazine, Travel TV, Travel Magazine и представник ПР агенције; након крстарења Дунавом са новинаре је организовано разгледање Београда као и једнодневни излет у околину (Фрушка Гора, Сремски Карловци, Засавица, Сремска Митровица); путовање реализовано уз помоћ DCC (трошкови крстарења)
- 26.-30. јун: 10 новинара Telegraaf, Art and Display, 2travel2.nl, FLP Communications/Travel2, multigallery.be/flemish ass. of travel guides, UBJET/Mosae Magazine/Attent, Info Travel / Evolution, Plus Magazine/Voyages voyages/Telepro/Travel Magazine, La Libre Belgique и Wegener Media, као и представник ПР агенције; студијска посета региону западне Србије, у сарадњи са Регионалном туристичком организацијом Западне Србије
- 09.-13. август: Bellissimo Magazine, Weekend-Knack / Grande, AJET/Campus Magazine, Vlaamse Radio en Televisie (VRT), Stem van Dordt/Nieuwspoort/Drechtsteden и представник ПР агенције – Сабор туробача у Гучи
- 18-22. септембар: Vakantiekriebels & Vrije Tijd, Archeologie Magazine, Op Lemen Voeten, VL Media, Tertio Magazine, Pepite P Photography, Volkskrant, Tekstespree, Puur Publishers, FlowerPower Travel и представник ПР агенције – упознавање са туристичком понудом на Дунаву низводно од Београда
- 17.-24. септембар: 2 новинара – Femmes d'Aujourd'hui и Plus Magazine – Београд и Војводина

Укупно утрошено 1.139.466 динара

3. Прес клипинг

У овом периоду у медијима земаља Бенелукса објављено је преко 200 чланака.

У магазину European Parliament објављен је чланак о туризму Србије, 26. септембра, као наставак сарадње са овим медијем.

3.7. Скандинавија (Норвешка, Шведска, Финска, Данска)

1. Сајмови и презентације

Презентација у Амбасади РС у Ослу, 11. јануар

У Амбасади РС Србије у Ослу је одржана презентација туристичке понуде Србије и Београда за норвешке новинаре и организаторе путовања.

Међународни Сајам туризма REISELIV, Осло, Норвешка, од 13. до 16. јануара

ТОС је закупио изложбени простор величине 36 м². На штанду туризма Србије учествовали су и ТОБ и организатори путовања Glob Metropolitен, Magelan i Balkan DMC.

Одржани су састанци са више организатора путовања из Норвешке.

Укупно утрошено 2.175.596 динара

Међународни сајам туризма TUR 2011, Гетеборг, Шведска, од 24. до 27. марта

На типском штанду величине 24м² поред ТОС представила се Туристичка организација Београда и организатори путовања Glob Metropolitен, Euro Jet, Magelan као и Hotel ВАН. За подршку представљању туризма Србије ангажована је ПП агенција TERRA NORD OY.

Укупно утрошено 2.020.500 динара

2. Студијске посете

- 2. април: одржана је у ТОС-овим просторијама презентација српског туризма за 13 шведских новинара

- 06-10. јун: први пут смо позвали шведске новинаре у студијску посету Србији. Пет дана су провели у Београду и Србији и били су врло задовољни са оним што су видели и доживели. Резултат је више позитивних новинарских чланака о Србији као и двочасовна радио емисија на Радио Gbr која је искључиво била посвећена овом путовању.

- 26-30. август: први пут смо угостили шведске организаторе путовања (Event Tours i Тјескиепехерт) као главног уредника најпопуларнијег туристичког сајта у Скандинавији (Travel Film). Посете су резултирале са већ оформљене две групе од по 40 путника за пролеће 2012 г. Travel Film ће премијерно приказати свој филм о Србији на нашем штанду на сајму туризма у Гетеборгу па ће га тек онда поставити на свој сајт.

- 03-06 септембар: Комбинована група од 9 норвешких организатора путовања и новинара су били у студијској посети Србији..

Укупно утрошено 81.206 динара

3. Остало

- ТОС је постао члан ANTOR Sweden (организација која окупља националне туристичке организације).

3.8. Русија, Белорусија, Украјина

1. Сајмови и презентације

МИТТ, Москва, од 16. до 19.марта

Поред ТОС, учесници на штанду туризма Србије су били: туристичке организације Београда и Новог Сада, као и организатори путовања Panoramic Travel, Glob Metropolitен Tours, Putnik, Magelan и Плава птица из Москве. .

Укупно утрошено 5.272.972 динара

Сајам туризма у Минску – Белорусија, од 06. до 09. априла

У склопу сајма туризма у Минску, одржана је једночасовна презентација туристичке понуде Србије уз учешће амбасадора Србије у Минску и локалних организатора путовања.
Укупно утрошено 78.215 динара

2. Студијска путовања:

- 22.-29. фебруар: организован боравак за ТВ екипу руске државне телевизије “Русија 2”, “Русија 24” и “Моја планета”. Снимљена су 2 документална филма о Србији и емитована у на руској државној телевизији.
 - 28. март-01. април: групна посета новинара (Комсомољскаја правда, Војаж, 100 дорог, Интерфакс, Вотпуск, Ратанус), тема: Зимски туризам Србије.
 - 12.-19. мај: групна посета организатора путовања и туристичких агенција у сарадњи са рецептивном агенцијом Bon Voyage из Новог Сада (38 представника страних агенција).
 - 15.- 20. августа организован боравак за ТВ екипу 1.канала руске државне телевизије. Снимљена су 16 петоминутних документарних филмова о Србији који ће се емитовати на каналу Русија 1.
- Укупно утрошено 2.005.358 динара

3. Прес клипинг

- Објављена су 64 чланка у руској штампи и електронским медијима
- Снимљена су и емитована у више наврата два филма о Србији на руским ТВ каналима
- У јуну је прослеђен Newsletter на тему “Летњи фестивали у Србији”.
- У септембру прослеђен Newsletter на тему “Ски центри Србије”.
- У децембру прослеђен Newsletter на тему “Манифестације“

3.9. Јапан

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма JATA Travel Showcase, у Токију, Јапан 29.09. – 02.10.2011.

ТОС је шести пут био носилац заједничког наступа туристичке привреде Србије на највећем азијском међународном сајму туризма у Токију - JATA, 29.09. – 02.10.2011. На штанду Србије је наступио први пут и организатор путовања Raogramic Group из Београда који је више година присутан на јапанском тржишту. Закупили смо простор од 18 м2 на одличној локацији.

Укупно утрошено 1.569.224 динара

- JICA (*Japan International Cooperation Agency*) је послала о свом трошку на 6 месеци (01.04 – 31.09.2011.) старијег волонтера за туризам на испомоћ ТОС-у по питању јапанског тржишта.

Јапанска агенција за међународну сарадњу (*JICA – Japan International Cooperation Agency*) организовала је у периоду од 19. септембра до 27. октобра групни тренинг под називом „*Tourism Promotion and Marketing – Targeting the Japanese Market (A)*“ за представнике владиног сектора из 15 земаља. Српски представник био је Дејан Црномарковић који је од 20. октобра до 10. новембра похађао и пословни тренинг у Јапанској асоцијацији путничких агенција (*JATA – Japan Association of Travel Agents*). Програм је завршен семинаром за јапанску туристичку привреду и презентацијом о туристичким атракцијама Србије. По повратку у Србију, организована је презентација за српске рецептивне агенције и запослене у ТОС на тему анализе јапанског туристичког тржишта и препорука за промоцију у Јапану.

3.10. Јужна Кореја

- Током јула месеца организован боравак екипе јужнокорејске државне телевизије

3.11. Мексико

- Крајем септембра организован боравак новинарке из Мексика

Укупно утрошено 8.804 динара

IX Сарадња са међународним организацијама

1. Европска туристичка комисија

- *Састанак Одбора директора и Генерална Скупштина Европска туристичке комисије, Будимпешта, 20. април*
- *Састанак Одбора директора и Генерална Скупштина Европска туристичке комисије, Варшава, 04. Октобар*
- *Промоција Европе као туристичке дестинације на тржишту Кине, 29. новембар-1. децембар*
- *Активности у оквиру Асоцијације Трансроманика:*
 - Представљање туристичке понуде Србије у часопису „Transromanica Travel Magazine“ који из штампе излази у марту 2012. године
 - Представљање туристичке понуде Србије са програмима туристичких агенција у Продајном каталогу за 2012. годину

GIZ ORF Camping Workshop, 13-15. април

Током овог workshop-а настављен је рад на овом пројекту. Циљ пројекта је усаглашавање понуде кампова у Албанији, Босни и Херцеговини, Македонији, Црној Гори и Србији са европским и међународним тржиштем. Западни Балкан би требало да постане атрактивна туристичка дестинација за камповање туриста и привлачење партнера везаних за пружање услуга камповања.

Сврха	Асоцијација	Укупно утрошено
Чланство	RDA	81.724
Чланство	Transromanica	485.335
Чланство	Antor	47.732

2. Дунавска Туристичка Комисија

Одржана је конференција под називом ’’2nd International Danube Tourism Conference’’, у периоду: 29.11-03.12.2011., у Братислави, Словачка. На конференцији су учествовали представници ТОС, као и представници других туристичких организација и приватног сектора.

X Промоција у земљама региона

Мађарска

1. Сајмови и презентације

1.1. Међународни сајам туризма UTAZAS – Будимпешта, од 03. до 06. марта

Туристичка организација Србије представила се на штанду Покрајинског секретаријата за привреду Војводине, на 30 м2 заједно са Туристичком организацијом Београда.

Мађарском туристичком тржишту представљена је целина туристичке понуде Србије, са акцентом на промоцији туристичких производа: фестивали; путеви културе, природа Србије – активан одмор и Дунав; кратак одмор у градовима,... За тржиште Мађарске Туристичка организација Србије издала је брошуру „52 викенда у Србији“ на мађарском језику.

Укупно утрошено 142.734 динара

Конференција за новинаре у Амбасади Републике Србије у Будимпешти

Конференција за медије је организована 01. јуна у Будимпешти, у сарадњи са Амбасадором Републике Србије у Мађарској. Током Сајма туризма *Utazás* у Будимпешти ове године, Амбасада Србије је покренула питање уређења излога Амбасаде са атрактивнијим визуелним материјалом, односно осавремењеном презентацијом туристичке понуде Србије. Том приликом представници Амбасаде, ТОС и ТОБ су постигли сагласност, да ће ТОС и ТОБ изаћи у сусрет овом захтеву и издвојити средства за осмишљавање и реализацију презентације Србије за два излога Амбасаде. .

Укупно утрошено 527.662 динара

Дистрибуција ТОС-овог пропагандног материјала на МОЛ пумпама у Мађарској

У Сарадњи са МОЛ Србија организована је дистрибуција ТОС-овог промо материјала, укупно 10.800 брошура 52 викенда у Србији – на мађарском језику и Туристичка карта на енглеском језику у Мађарској. Овај материјал дистрибуиран је на 14 локација односно 27 бензинских станица у за ту намену посебно дизајнираним кутијама.

Укупно утрошено 239.823,00 динара

Словенија

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма „Turizam in prosti čas“, Љубљана, од 27. до 30. јануара

Туристичка организација Србије закупила је штанд величине 90 м2. Поред ТОС, на заједничком штанду представиле су се и Туристичка организација Војводине, Београда, Смедерева, Крушевца, Бајине Баште, Чачка, Новог Сада, Бачке Паланке, Оцака, Суботице, Жабља, Сенте, Сомбора, Старе Пазове, Вршца, Шида и Бање Кањиге, као и туристичка агенција Glob Metropolitan Tours Lufthansa City Center. За тржиште Словеније ТОС је издао три брошуре на словеначком језику: “52 викенда у Србији”, “Србија за младе и радознале“ и „Природа Србије – одмор у покрету“.

Укупно утрошено 2.211.079 динара

Промоција туризма Србије у Марибору, 02-04. јун

У сарадњи са аеро клубом „Галеб“ из Београда, ТОС је представио туристичку понуду Србије на аеромитингу „AvioFun 2011“ у Марибору, који се одржао 03.06. 2011.

2. Студијска путовања

-12.-19. мај: два словеначка новинара

Укупно утрошено 62.180 динара

2. Прес клипинг

Од почетка године објављене су репортаже на ТВ Словенија и у штампаним медијима Дневник (два пута) и Липов лист.

2. Оглашавање

Оглашавање у дневном листу „Дневник“ – додатак „Oddih“ на шест страна шест туристичких производа (city break, бањски и велнес центри, културно наслеђе, планински центри, рурални туризам, гастрономија и вински путеви)

3. Прес клипинг

- Дневни лист „Дневник“ – „Slovenski turisti so pravi hit“, „Z našimi naročniki smo obiskali Novi Sad in Beograd“, „Predstavitev vzhodne Srbije v Sloveniji“, „Molčim in plačam, spremljajoči pojavi Exita zunaj debelih zidov“, „Beograd doživiš šele, ko spoznaš nekoga iz Beograda“ „Srbija nista le Beograd in Guča“, „Muzej letalstva v Beogradu“
- Липов лист - „Национални парк Ђердап“
- Media Travel TV, „Turistični potenciali Vzhodne Srbije“
- Večer – „Turizem kot utrip srca vzhodna Srbija – Razgalja srce in vabi v goste“

Хрватска

1. Сајмови и презентације

Сајам туризма CroTOUR, 23-26. март, Загреб

Туристичка организација Србије представила се на штанду од 50 м2 заједно са Туристичком организацијом Београда, Туристичком организацијом Војводине и Туристичком организацијом Новог Сада.

Хрватском туристичком тржишту представљена је целина туристичке понуде Србије, са акцентом на промоцији туристичких производа: фестивали; путеви културе, природа Србије – активан одмор и Дунав; кратак одмор у градовима.
Укупно утрошено 725.000 динара

Босна и Херцеговина

1. Сајмови и презентације

Међународни сајам туризма "Дани туризма" 30. март-02. април 2011, Сарајево

Туристичка организација Србије представила се на штанду од 40м2 у Центру Скендерија – дворана "Мирза Делибашић" заједно са Туристичким организацијама Београда, Војводине, Новог Сада, Западне Србије, Сјеница, Ужица, Врњачка Бања и Жабалъ.

Туристичком тржишту Босне и Херцеговине представљена је целина туристичке понуде Србије, са акцентом на промоцији туристичких производа: фестивали; путеви културе, природа Србије – активан одмор и Дунав; кратак одмор у градовима.
Укупно утрошено 388.000 динара

Међународни сајам туризма, угоститељства, лова и риболова „ЛОРИМЕС“, 03-06.11.2011., Бања Лука

Туристичка организација Србије представила се на штанду величине 40м² заједно са туристичким организацијама Војводине, Београда, Смедерева, Крагујевца, Златибора, Шида, Вршца, Инђије, Ивањице и Аранђеловца.

Туристичка организација Србије објединила је туристичку понуду Србије са посебним нагласком на туристичку понуду планинских и бањских места, туре посебних интересовања, као што су манастирске, винске и еко туре, туризам на селу, туризам на Дунаву, манифестације и активни одмор у Србији.

Укупно утрошено 265.000 динара

Црна Гора

Сајмови

Сајам туризма „Метубес“, Будва, од 24. до 26. марта

Поред Туристичке организације Србије, на заједничком штанду су се представиле Туристичке организације Регије Западна Србија, „Златибор“- Чајетина, Ивањица, Војводине и Новог Сада. Првог дана сајма, на штанду ТОС-а своју понуду представили су и представници Туристичке организације општине Врњачка Бања и Туристичке организације општине Кањижа.

Укупно утрошено 369.234 динара

Македонија

1. Сајмови и презентације

Сајам туризма "СКОПЈЕ TRAVEL MARKET", Скопље, од 27. до 30. априла

Туристичка организација Србије представила се на штанду од 50 м² заједно са туристичком организацијама Београда, Војводине, Новог Сада, Ниша, Лесковца, Врњачке Бање, Ужица и Чачка.

Македонском туристичком тржишту представљена је целина туристичке понуде Србије, са акцентом на промоцији туристичких производа: фестивали; путеви културе, природа Србије – активан одмор и Дунав; кратак одмор у градовима, средњовековно културно наслеђе.

Укупно утрошено 413.000 динара

Бугарска

1. Сајмови и презентације

Сајам туризма Holiday&Spa Expo, 17.-19.02.2011.године, Софија, Бугарска

За потребе представљања ТОС је закупио штанд величине 30м². Поред Туристичке организације Србије, на заједничком штанду су се представили Туристичка организација Војводине, Туристичка организација Београда, Туристичка организација Ниша и ЈП Стара планина. Поред њих представила се туристичка агенција „Glob Metropolitan Tours Lufthansa City Center“, хотели „Москва“ и „Зира“ из Београда.

На штанду је била представљена целина туристичке понуде Србије, са акцентом на промоцији туристичких производа: природа Србије – Дунав, активни одмор, села, city break, фестивали (музички-ЕХИТ, Гуча, Nishville, Београдски фестивал пива, филмски-Kustendorf, ФЕСТ, Београдски интернационални филмски фестивал, Европски филмски фестивал, Фестивал алтернативног филма, Cinemacity, Међународни студентски филмски фестивал).

Укупно утрошено 528.494

Промоција брошуре 52 викенда у Србији, Кјустендил, од 17. до 18. јуна 2011. Бугарска

У оквиру манифестације Дани трешње у Кјустендилу, Туристичка организација Србије је имала промоцију брошуре 52 викенда у Србији другу годину за редом. Поред брошуре 52 викенда Туристичка организација Србије је промовисала и фестивале као што су Гуча, Бирфест и Нишвил.

Сајам Зелени дани у Софији од 28. априла. до 01. маја 2011.год

ТОС је на овом сајму представио комплетну туристичку понуду Србије а највеће интересовање је било за сеоски туризам и музичке фестивале у Србији. Промовисане су брошуре 52 викенда на бугарском језику и нова брошура highlight.

Учесници на штанду ТОС-а били су: Туристичке организације Београда, Ниша, Голубца, Доњег Милановца, Кладово, Неготин, Великог Градишта и ИСТАР 21.

Укупно утрошено 121.295 динара

Румунија

1. Сајмови и презентације

Сајам туризма ТТР, Букурешт, од 30. марта до 03. априла

Румунском туристичком тржишту представљена је целина туристичке понуде Србије, са акцентом на промоцији туристичких производа: фестивали; кратки одмори у градовима; природа Србије – Дунав, активни одмор, путеви културе... За тржиште Румуније, Туристичка организација Србије издала је брошуру „52 викенда у Србији“ на румунском језику.

Укупно утрошено 276.099 динара

Грчка

Сајам у Солун, Грчка од 09-18.092011

ТОС је учествовао на сајму привреде у Солуну, на штанду Привредне коморе Србије. Србија је у Грчкој представљена као земља културног туризма, са акцентом на манастирско наслеђе Српске православне цркве.

Укупно утрошено 200.000 динара

XI Конгреси биро Србије

Сајмови у земљи

I Активности на домаћем тржишту

1. Сајмови и туристичке манифестације у земљи

1.1. Међународни сајам туризма IFT Београд, 24. – 27. фебруар

- На штанду ТОС, Конгресни биро је представио промотивне материјале и капацитете конгресне индустрије Србије, у складу са Програмом партнерства.

- Скуп конгресне индустрије, 25. Фебруар (у оквиру IFT Београд)

На састанку је присуствовало преко 50 представника Партнера. Представљени су овогодишњи циљеви, очекивања од представника индустрије и проблеми са којима с Конгресни биро суочава.

2. Оглашавање и промоција у домаћим медијима

Активности се везују за сарадњу са домаћим часописима специјализованим за туризам и конгресни бизнис.

2.1. “SEE BTM” – домаћи магазин који се бави конгресним туризмом у региону и који својим двојезичним издањима покрива територије бивше Југославије, Румунију и Бугарску. Сарадња подразумева објављивање вести на континуелној основи, интервјуа те појављивање на интернет профилу и у електронским вестима;

2.2. "SEE Meeting Planners Guide" - домаћи водич који представља конгресне капацитете у региону. Сарадња подразумева објављивање профила Конгресног бироа и Србије као конгресне дестинације на 2 стране;

2.3. „Економист“ – домаћи магазин намењен стручној јавности из области економије, банкарства, финансија, осигурања и уопште менаџмента предузећа.

Облик сарадње: објављивање профила Конгресног бироа Србије и интервју о кључним елементима неопходним за успостављање и систематизацију тржишта корпорација, те представљање конгресне индустрије Србије.

Укупно утрошено 53.614 динара

3. Организација догађаја у земљи

Конгресни биро је оперативно реализовао догађаје где је ТОС био главни организатор или суорганизатор:

3.1. „Едукативни курс патолога Србије“ - у периоду 21. - 23. мај представници Конгресног бироа су реализовали догађај који је организован у конференцијској сали ТОС, а подршка се односила на обезбеђивање сале, техничке опреме и кетеринга. Овом приликом је за ТОС наплаћен износ од 230.000 динара.

3.2. „Други туристички форум Златибор“ - у периоду 11. – 14. маја, представници Конгресног бироа су реализовали догађај који је организовала ТОС, а подршка се односила на обезбеђивање хотелског смештаја, трансфера, промотивног материјала, вечера и едукативних сесија.

4. Посебне презентације, конференције и радионице у земљи

Конгресни биро је реализовао презентације и предавања о својим активностима и активностима ТОС на радионицама и конференцијама:

4.1. Презентација Програма асоцијација и Процеса кандидовања на Универзитету у Новом Саду – уз подршку Природно математичког факултета у Новом Саду Конгресни биро је представио Програм асоцијација и улогу коју универзиети имају у процесу кандидовања за међународне догађаје. Презентацији је присуствовало 20 професора као и партнери Конгресног бироа.

4.2. Састанак Конгресне индустрије Новог Сада - уз присуствовавање представника Туристичке организације Новог Сада

4.3. Састанак Конгресне индустрије Суботице и Палића - уз присуствовавање представника Туристичке организације Суботице

4.4. Предавање и презентација организације и рада студентима Економског факултета, мастер курса Трговински менаџмент, 11. март.

Предавање студентима на тему Односа са купцима (Customer Relationship Management) и управљање базама података и њеног коришћење у свакодневној и стратешкој комуникацији са клијентима на домаћем и међународном тржишту.

4.5. Предавање и презентација организације и рада студентима Економског факултета, смера Туризам, 28. Април

Упознавање студената са основама конгресног туризма, елементима тражње и понуде, као и маркетиншким алатима који се користе у процесу комуникације на међународном тржишту конгресног туризма.

4.6. Модерирање и вођење „Другог туристичког форума Златибор“, 11. – 14. мај

Представник Конгресног бироа Србије је у склопу Форума вршио улогу водитеља програма и модератора едукативног дела у склопу свих одржаних сесија. У склопу форума представник бироа је одржао предавање на поменутој тему. Предавање је настало као

результат боравка у Јапану прошле године у склопу ЈИЦА програма подршке земљама у развоју. Предавање је одржано локалним туристичким организацијама учесницама форума, пре око 50 делегата.

4.7. Коктел вече конгресне индустрије Србије (Continental Hotel), 07. јун

Као резултат тежње Партнера Конгресног бироа Србије за међусобним упознавањем и разменом контаката организован је пријем и коктел на којем је присуствовало око 50 представника конгресне индустрије.

4.8. „Обука стручњака у туризму“ у оквиру програма „Подршка спровођењу Националне стратегије развоја туризма“ – 27. јун – 01. јул. Представник Конгресног бироа је одабран да учествује у поменутом програму, који за циљ има подизање капацитета запослених у туризму како би у процесу имплементације пројекта били укључивани као есперти из различитих области.

4.9. Коктел конгресне индустрије Србије (Hyatt Regency), 27. септембар

Као резултат тежње Партнера Конгресног бироа Србије за међусобним упознавањем и ради обележавања успешне конгресне сезоне организован је пријем и коктел на којем је присуствовало око 50 представника конгресне индустрије.

4.10. Званична презентација рада и остварених резултата, 15. децембар

Теме скупа на коме је присуствовало око 100 представника конгресне индустрије, медија, домаћих асоцијација су се односиле на: представљање резултата рада конгресне индустрије у протеклом периоду од оснивања на бази међународно признатих статистика (ИССА); представљање мобилне апликације коју је Конгресни биро креирао за потребе организатора конгреса и делегате; представљање конгресне брошуре која на систематичан начин представља капацитете у Србији.

4.11. Учешће у пројекту „Подршка спровођењу Националне стратегије развоја туризма“ – континуирано целе године

Представник Конгресног бироа представља ГОС на радионицама који се тичу поменутог пројекта, а задужен је за анализу и коментар стратешких докумената на основу којих ће се доносити закључци самог Пројекта и даље смернице.

II Активности на међународном тржишту

Највећи део својих активности Конгресни биро усмерава ка међународном тржишту са циљем привлачења корпоративних клијената и асоцијација да своје догађаје организују у Србији.

Сви контакти се, на основу унапред припремљеног упитника, прате кроз базу података што омогућава континуелно праћење односа са клијентима.

5. Учешће на сајмовима конгресног туризма

5.1. „Conventa“ – Љубљана, 19. – 20. јануар. Конгресни биро је самостално наступао на типском штанду од 6 квадрата, а током два дана је обављено 33 састанака са клијентима. Највећи број је био корпоративног и инсентив карактера, а одржан је и одређени број састанака са асоцијацијама. Конгресни биро Србије је добио и „Meeting Industry Innovation“ награду за најбољу маркетиншку кампању позиционирања на међународном конгресном тржишту у претходној години.

Укупно утрошено 282.500 динара

5.2. „IMEX“ – Франкфурт, 24. – 28. мај. Конгресни биро Србије је обавио 33 појединачна састанка и 7 групних презентација дестинације са постојећим и потенцијалним међународним клијентима. На IMEX је учествовало још 11 партнера из индустрије и то један конгресни простор, четири хотела и четири агенције, као и Туристичка организација Београда.

Укупно утрошено 6.368.100 динара

5.3. „ВТС“ – Римини, 31. јун – 01. јул. Конгресни биро је самостално наступао на типском штанду од 6 квадрата. На посебним предавањима истакнуто је позиционирање Србије као дестинације која међународним клијентима пружа најбољу вредност за новац.

Укупно утрошено 469.000 динара

5.4. „Travel Trend“ – Милано, 29. – 30. септембар. Конгресни биро је самостално наступао на типском штанду од 6 квадрата. У цену закупа штанда урачунат је едиторијал о Србији у италијанском магазину за пословни туризам Meeting&Congressi.

Укупно утрошено 302.899 динара

5.5. “IMEX America” – Лас Вегас, 11. – 13. октобар. Конгресни биро је самостално наступао на сајму конгресног туризма IMEX America. Ово је био први организован наступ Србије као конгресне и као туристичке дестинације на територији САД. Закупљен је штанд од 10.5 квадратних метара. На сајму је по први пут представљена мобилна апликација коју је развио Конгресни биро Србије, а која је наишла на одличан пријем и велико интересовање.

Укупно утрошено 1.768.080 динара

5.5. „EIVTM“ – Барселона, 29 новембар – 01. децембар. Конгресни биро Србије је обавио 8 групних презентација дестинације са постојећим и потенцијалним међународним клијентима. На EIVTM је учествовало још 7 партнера из индустрије и то три хотела и три агенције за организацију конгресних и инсентив група, као и Туристичка организација Београда.

Укупно утрошено 4.285.733 динара

6. Посебне презентације, конференције и радионице у иностранству из области конгресног туризма:

Конгресни биро је члан три значајне међународне асоцијације: International Congress and Convention Association (ICCA), Meeting Professionals Internationals (MPI), Destination Marketing Association International (DMAI). Користи од чланства се огледају у приступу едукативним програмима и тренинзима, најновијој стручној литератури, као и приступу базама података међународних асоцијација.

6.1. „MPI ЕМЕС“ – Дизелдорф, 13.-15.02.

Конгресни биро је присуствовао на Европској годишњој скупштини Међународне асоцијације организатора догађаја, током које су одржани едукативни програми и састанци упознавања са представницима понуде и тражње у конгресној индустрији.

Укупно утрошено 122.600 динара

6.2. “ICCA Association Expert Seminar” - Франкфурт, 21.- 23.05.

Конгресни биро је учествовао на семинару намењен запосленима који се баве асоцијацијама и процесима истицања кандидатура, као и представницима асоцијација коју на редовној основи комуницирају са конгресним бироима. У току вишедневног семинара учесници су имали прилике да препознају најбоље примере из праксе, као и да размене сопствена искуства. У непосредној комуникацији са асоцијацијама истакнуте су намере за организацију њихвих скупова у Србији.

Укупно утрошено 87.500 динара

6.3. “ICCA Research, Sales and Marketing Conference” - Гдањск 5.- 10.07.

Конгресни биро је присуствовао конференцији током које су одржани бројни едукативни програми и састанци упознавања са представницима понуде и тражње у конгресној индустрији. Током конгреса одржана је и пословна размена где су представници Конгресног бироа добили информације у вези са подношењем кандидатура и организацијом међународних конгреса.

Укупно утрошено 166.378 динара

6.4. "ICCA Central European Chapter Meeting" - Гдањск 25 - 28.08.

Конгресни биор Србије је од пре две године постао део ICCA СЕС и активно је укључен у годишње састанке. На састанку су представљени трендови у организацији скупова, могућности за коришћење европских фондова у развоју конгресних дестинација, а представљене су и најбоље праксе у процесу кандидовања за међународне скупове.

Укупно утрошено 88.577 динара

6.5. "ICCA World Congress" - Лајпциг, 22. - 26.10.

Конгресни биро је учествовао на Светском конгресу ICCA, најпрестижнијем скупу конгресне индустрије на свету. Бројни едукативни програми имали су за циљ упознавање са последњим трендовима на конгресном тржишту, представљање трендова развоја, промене у начину одлучивања, изазове пословања и друге актуелне теме. Представник Конгресног бироа Србије је био учесник панел дискусије на тему дигиталног маркетинга током које је, пред 300 делегата из читавог света, представио мобилну апликацију. Мобилна апликација коју је креирао Конгресни биро Србије је прва такве врсте у Европи, изазвала је огромно интересовање индустрије и пружила могућност да се током конгреса обави низ састанака и презентација са колегама из света. Трећег дана представници Конгресног бироа Србије су били учесници презентације о коришћењу мобилних апликација у процесу маркетинга дестинација.

Укупно утрошено 340.000 динара

6.6. Посебне презентације у иностранству од стране домаћих асоцијација уз подршку конгресног бироа у процесу подношења кандидатура

У претходној години су више пута презентоване кандидатуре Србије као потенцијалне дестинације за организацију конгреса и скупова у наредном периоду. Од укупног броја предатих кандидатура у 2011. години су обављене презентације следећим асоцијацијама, а у појединим случајевима је ТОС сносио део трошкова:

Сврха	Циљ	Место	Датум	Утрошено
Презентација дестинације	Кандидатура за Honeywell конференц	Тексас, Америка	21. јануар - 15. март	0
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес ЕААС	Брисел, Белгија	01. – 05. март	0
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес ЕСР	Брисел, Белгија	17.-18. фебруар	0
Презентација дестинације	Кандидатура за конгресе CoR и CoRiR	Лагадо, Италија	25.-28. мај	0
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес IEHS	Шангај, Кина	30.септ – 02. окт	40.000
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес ESA	Будимпешта, Мађарска	16.-18. октобар	54.000
Презентација дестинације	Кандидатура за конгрес WCG	Бусан, Кореја	6.-12. децембар	52.256

7. Организовање студијских путовања за организаторе конгреса, пословних и инсентив путовања

7.2. У периоду 11. – 13. фебруара организована је студијска посета Србије и Београда за председника и секретара Светске пчеларске асоцијације, а у процесу кандидовања за европски симпозијум и светски конгрес асоцијације.

7.1. У периоду 14. – 15. априла организована је студијска посета Београда за представника водеће италијанске медијске куће из сфере конгресног туризма Едиман, у току које је организована посета значајним конгресним капацитетима.

7.3. У периоду 11. – 12. новембра Конгресни биро је су-организовао студијску посету компаније American Express са седиштем у Немачкој у сарадњи са хотелом Хајат. Идеја је била представљање Београда и Србије са циљем увођења Србије као инсентив дестинације за њихове клијенте и запослене.

Сврха	Клијент	Место	Датум	Укупно утрошено
Студијско путовање	ИФБА/ Апимондиа	Београд	11. – 13. фебруар	113.030
Студијско путовање	Едиман	Београд	14. – 15. април	4.500
Студијско путовање	American Express	Београд	11. – 12. новембар	9.996

8. Сарадња са међународним медијима:

8.1. „СІМ -Conference and Incentive Magazin“ - издаје се у Немачкој, а намењено је европском тржишту, са фокусом на корпоративне клијенте и асоцијације.

Опис сарадње: реклама у три везана издања СІМ: 1, 2 и 3/10 на првој страни која долази до преко 40.000 потенцијалних клијената. „After show“ чланак у СІМ 4/10 којим ће се Конгресни биро представити више од 40.000 потенцијалних клијената; Лого у позивним писмима и електронским вестима које су послате на 8.000 адреса потенцијалних клијената; Лого на сајту на страници електронске регистрације за улазак на догађај који је био уочљив за преко 2.500 клијената; Видео промоција Конгресног бироа кроз емитовање логоа на екранима видљив пред 2.000 потенцијалних клијената на догађају; ІМЕХ СІМ Clubbing дестинација спонзор догађаја на дан 26.05.2010.

Укупно утрошено 500.000 динара

8.2. „Kongres Magazine“ - сарадња са Конгрес магазином из Словеније која обухвата банер на сајту и у електронским издањима часописа, као и континуелно објављивање вести о дестинацији у штампаним и електронским издањима.

8.4. „Ediman“ - сарадња са магазином EDIMAN из Италије која обухвата чланак о дестинацији у годишњем инцентив каталогу и који је намењен италијанском корпоративном тржишту.

Укупно утрошено 95.000 динара

8.6. ІССА директоријум - бесплатно објављивање профила дестинације

8.7. ІМЕХ daily – бесплатан чланак у дневном издању током сајма у Франкфурту

8.8. EІВТМ daily - бесплатан чланак у дневном издању током сајма у Барселони

Током новембра и децембра месеца Конгресни биро Србије је пласирао кампању под називом „Serbia the Fastest Growing Destination in Europe Goes Mobile“. Кампања се базирала на резултатима међународне статистике која је показала да је Србија најбрже растућа конгресна дестинација у Европи, као и на чињеници да је Конгресни биро креирао прву мобилну апликацију за конгресни бизнис у Европи и тиме постао један од водећих у коришћењу дигиталних маркетинг алата. Бесплатне чланке о овоме су објавило је 14 међународних конгресних медија из Европе и САД.

9. Информисање и односи с јавношћу

9.1. Ажурирање интернет презентације Конгресног бироа

Интернет сајт Конгресног бироа свеобухватно представља Србију као дестинацију за пословне туристе и организаторе пословних путовања, издваја најзначајније дестинације, капацитете и програме. Сајт је интерактиван и даје могућност комуникације са партнерима из домаће конгресне индустрије који самостално уређују своје странице, учествују у форуму, комуницирају са представницима бироа преко отворене skype i chat линије. Сајт се свакодневно ажурира.

9.2. Креирање и ажурирање профила Конгресног бироа на социјалним мрежама

Конгресни биро Србије је поставио свој профил на страницама социјалних мрежа, чиме је омогућен још један начин комуникације са клијентима и партнерима.

9.3. Одржавање и ажурирање базе података

База података служи за праћење комуникације са клијентима. На једном месту су смештени сви неопходни подаци. Софтвер базе података се хостује на серверу у Немачкој, а трошкови зависе од броја регистрованих корисника базе у Конгресном бироу.

Укупно утрошено 93.600

10. Сарадња са органима и организацијама на домаћем и међународном тржишту

10.1. Своје основне функције конгресни биро остварује кроз чланства у међународним организацијама International Congress and Conference Association ICCA, Meeting Professionals International MPI, Destination Marketing Association International DMAI.

Чланарина за DMAI износи 40.170 динара

10.2. Конгресни биро Србије сарађује са асоцијацијама у циљу подношења кандидатура за организацију међународних скупова у Србији.

У вези са тим, у претходном периоду су поднете кандидатуре за организацију њихових међународних скупова следећим асоцијацијама:

- Међународна федерација пчеларских асоцијација (International Federation of Beekeepers Associations – IFBA/Arimondia) у процесу кандидовања за Европску конференцију IFBA за 2012. – 4.000 делегата - **добито**
- Европско друштво за патологију (European Society of Patology – ESP) у процесу кандидовања за Европски конгрес ESP за 2015. годину – 2.500 делегата – **добито**
- Европска федерација за истраживање у рехабилитацији (European Federation of Research in Rehabilitation) – у процесу кандидовања за Европски конгрес – 1.000 делегата – **добито**
- Европско удружење агроекономиста (European Association of Agricultural Economists - EAAE) у процесу кандидовања за 2014. годину – 800 делегата – **изгубљено**
- Конференција Honeywell корпорације - у процесу кандидовања за 2011. годину - **изгубљено**
- Светска асоцијација ендохерниолога (International Endohernia Society - IEHS) у процесу кандидовања за 2012. годину – 400 делегата – **добито**
- Међународна асоцијација за конгресе и конференције (International Congress and Conference Association - ICCA) – у процесу кандидовања за Конференцију за 2013 – 120 делегата
- Светско такмичење у видео игрицама (World Cyber Games), у процесу кандидовања за 2015. годону – 1.200 делегата
- Светска конгресна асоцијација (International Congress and Conference Association), у процесу кандидовања за конференцију 2013. године – 120 делегата

У току је припрема и подношење кандидатура следећим међународним асоцијацијама:

- Међународно удружење семенара (International Seed Federation) – у процесу кандидовања за европски конгрес - 900 делегата
- Европско удружење дерматовенеролога (European Association of Dermatovenereologists), у процесу кандидовања за симпозијум 2014. године – 2.000 делегата
- Светска асоцијација за чврсти отпад (International Solid Waste Association), у процесу кандидовања за конгрес 2013. године – 1.000 делегата
- Европска ресистуциона асоцијација (European Resuscitation Council), у процесу кандидовања за симпозијум 2013. године – 500 делегата
- Европска ресистуциона асоцијација (European Resuscitation Council), у процесу кандидовања за конгрес 2014. године – 700 делегата
- Европско удружење херниолога (European Hernia Association) – у процесу кандидовања за 2017. годину – 800 делегата

Коначно, у фази истраживања и разматрања могућности да се поднесе кандидатура се налазе и следеће асоцијације:

- Светска федерација асоцијација туристичких водича (The World Federation of Tourist Guide Associations - WFTGA) у процесу кандидовања за Међународну конференцију WFTGA за 2013. годину – 300 делегата
- Светско друштво радиолога (International Society of Radiology) - преузета спецификација за кандидатуру - 1.000 делегата
- Интеркултур – Светско удружење хорова (The World Choir Association) - у процесу кандидовања за Интернационално такмичење – преузета спецификација за кандидатуру - 800 делегата
- Европска научна фондација (European Science Foundation – ESF) – преузета спецификација за кандидатуру за већи број догађаја – по 200 делегата
- Европска федерација за корозију (European Federation on Corrosion) – преузета спецификација за кандидатуру – 700 делегата
- Европско друштво офтамолога (European Society of Ophthalmology) – преузета спецификација за кандидатуру – 3.500 делегата
- Европско друштво за социјални рад (European Association for Social Services) – преузета спецификација за кандидатуру – 450 делегата
- Европска федерација за главобољу (European Headache Federation) – преузета спецификација за кандидатуру – 1.000 делегата
- Европско друштво за хитне операције (European Society for Urgent Surgery) - преузета спецификација за кандидатуру – 1.500 делегата
- Светско друштво варења (International Welding Society) - преузета спецификација за кандидатуру – 650 делегата
- Европско друштво за бригу о остарелима (European Society for Elderly Care) - преузета спецификација за кандидатуру – 900 делегата
- Светска федерација машинских наука (International Federation for Mechanical Science Promotion) - преузета спецификација за кандидатуру – 700 делегата

10.3. Како би утврдио потенцијалне скупове за које Србија треба да се кандидује у наредном периоду, Конгресни биро обавља истраживање значајног броја међународних асоцијација, које имају локалну асоцијацију чланицу и/или појединачног члана из Србије. На основу кључних параметара (број делегата, сезоналност, струка, ротација ...) утврђена листа од 50 приоритетних и још 100 скупова високог приоритета и она се свакодневно допуњава новим информацијама. У сарадњи са домаћим професионалним организаторима конгреса покренут је и програм Бид Алијанса.

10.4 Конгресни биро Србије сарађује и са домаћима асоцијацијама које су већ обезбедиле одржавање међународног скупа у Србији и пружа им одговарајућу подршку у процесу његове реализације. Ова помоћ је усмерена на развијање међународних контаката и охрабривање домаћих асоцијација да истакну кандидатуру за организацију међународног скупа. У том смисли, Конгресни биро Србије је у овој години подржао реализацију следећих скупова:

- Међународни симпозијум нуклеарне медицине - покривање трошкова свечане вечере у износу од 45.214 и уступање промотивног материјала за делегате
- Генерална скупштина Централно европске федерације сајмова - покривање трошкова свечане вечере у износу од 58.410 и уступање промотивног материјала за делегате
- Међународна конференција информатичких наука - покривање трошкова пријема у износу од 60.000 и уступање промотивног материјала за делегате као и постављање банера добродошлице на аеродрому.
- Међународни скуп еропских националних паркова - покривање трошкова техничке опреме у зносу од 99.120 и уступање промотивног материјала за делегате
- Међународна конференција о туризму ЕИАТ – покривање трошкова две авио карте за истакнуте предаваче и уступање промотивног материјала за делегате
- Међународна конференција у организацији Факултета драмских уметности – покривање трошкова смештаја и превоза за Међународне асоцијације за драмску уметност, у склопу процеса кандидовања за њихов догађај
- Мађународна конференција студената медицине – покривање трошкова кафе пауза за учеснике конгреса.

Сврха	Назив	Место	Датум	Укупно утрошено
Подршка организацији	International Symposium on Nuclear Medicine	Нови Сад	7. - 9. април	45.214
Подршка организацији	Central European Fair Association	Нови Сад	16.-18. јун	58.410
Подршка организацији	InSite Conference	Нови Сад	18.-23. јун	60.000
Подршка организацији	Euro Park Conference	Ђердап, Доњи Милановац	28. јун – 01. јул	99.120
Подршка организацији	ЕИАТ конференција	Београд	25. – 27. септ	120.000
Подршка организацији	ФДУ конференција	Београд	8. – 12. нов	60.000
Подршка организацији	Конференција студената ветерине	Београд	15. – 23. децембар	20.000

11. Координација активности локалних туристичких организација и подршка програмима локалних туристичких организација и представницима МІСЕ понуде у организовању конгреса и догађаја.

Конгресни биро Србије је у оквиру ове активности пружао подршку и у процесу истицања кандидатура или организације конгреса за читав низ међународних скупова.

11.1. Европска конференција студената технике

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.2. Међународна конференција оријентиринг спорта

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.3. Међународна школа медицинског ултразвука

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за главне и предаваче

11.4. Балкански куп куvara

За потребе презентовања дестинације омогућена је подршка локалној асоцијацији кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.5. Међународна конференција скаута

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.6. Међународна конференција астронома

Подршка кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.7. Конгрес офтамолога

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.8. Међународни конгрес антрополога

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.9. Међународни конгрес музеја

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.10. Међународна Хамбулт конференција

Презентовање земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и обезбеђивање промотивних паковања за госте и предаваче

11.11. Међународни конгрес анестезиолога - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији

11.12. Међународна конференција рачунарских система - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији као и постављање банера добродошлице на аеродрому

11.13. Годишња скупштина европске федерације новинара - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса уступањем промотивног материјала о Србији

11.14. Европско јуниорско првенство у пливању - омогућена је подршка Пливачком савезу и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији, као и постављање банера на веб сајту и постера добродошлице на аеродрому

11.15. Међународна конференција утицаја на животну средину - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији као и кроз постављање банера добродошлице на аеродрому

11.16. Обележавање 90 година Клинике за очне болести - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције кроз уступање промотивног материјала о Србији и посебних пакета за предаваче

11.17. Конференција о етнографији и антропологији у организацији Филозофског факултета у Београду - омогућена је презентација земље током трајања конференције кроз уступање промотивног материјала

11.18. Конференција о традиционалном грнчарству - омогућена је презентација земље током трајања конференције кроз уступање промотивног материјала

- 11.19. Међународна конференција о костимима, у организацији Етнографског музеја - омогућена је презентација земље током трајања конференције кроз уступање промотивног материјала као и кроз уступање конференцијских сала за постављање пратеће изложбе
- 11.20. Светско конгрес ПЕН центара - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и посебних пакета за предаваче
- 11.21. Конгрес геофизичара - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији и посебних пакета за предаваче
- 11.22. ИФМСА конгрес - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији
- 11.23. Светско конгрес ФАИ - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији, посебних пакета за предаваче те кроз обезбеђивање контаката за реализацију после конгресних туристичких тура
- 11.24. Састанак САИЦИМ радне групе - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала о Србији за делегате састанка
- 11.25. Конференција АЕГЕЕ - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса кроз уступање промотивног материјала за предаваче, те конференцијске сале за свечано отварање радног дела конференције
- 11.26. Конференција Poetics in the Greco–Roman World - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса уступањем промотивног материјала о Србији за делегате и промо пакета за говорнике
- 11.27. Конференција ФДУ - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције
- 11.28. Конференција Нуокар - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције
- 11.29. Дани српске медицинске дијаспоре - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције
- 11.30. Фитнес конгрес - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конгреса уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конгреса и промо пакета за делегате
- 11.31. Летњи универзитет Константин Велики - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања летње школе уступањем промотивног материјала о Србији за учеснике
- 11.32. ЈАКТА конференција - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције, као и спровођење процедуре одабира места дешавања
- 11.33. Конференција студената ветерине - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције
- 11.34. Министарска конференција против организованог криминала - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији.
- 11.35. Конгрес о шећерној болести - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције

11.36. Конференција КОНУС - омогућена је подршка локалној асоцијацији и процесу презентовања земље током трајања конференције уступањем промотивног материјала о Србији за делегате конференције

12. Издавачка делатност

12.1. Конгресни каталог “ Serbia Meeting Planners Guide ”.

Конгресни биро Србије, у сарадњи са Пројектом за развој конкурентности USAID, је креирао конгресни каталог “ Serbia Meeting Planners Guide ”. Каталог је одштампан у тиражу од 1000 примерака, а прва количина од 200 комада је дистрибуирана најзначајнијим асоцијацијама и глобалним конгресним организаторима са којима је Конгресни биро остварио комуникацију у претходном периоду. У каталогу су представљени најзначајнији конгресни капацитети и квалитет Србије као конгресне дестинације.

12.2. Мобилна апликација „Serbia Destination“

Конгресни биро Србије је, у сарадњи са Пројектом за развој конкурентности USAID, креирао и објавио прву мобилну апликацију за конгресни бизнис у Европи.

Мобилна апликација је намењена конгресним организаторима, учесницима скупова, али и обичним туристима. Једноставним преузимањем сви корисници имају могућност да у свом мобилном телефону (без икаквих трошкова) у сваком моменту на располагању имају све значајне информације о Србији као дестинацији. Представљени су сви значајни капацитети, али и локалне атракције, програми, манифестације итд. Мобилна апликација је представљена на сајмовима и конгресима и побудила је огромно интересовање. На основу ове иновације Србија је добила преко 20 бесплатних чланака у међународним конгресним медијима у оквиру кампање „Serbia the Fastest Growing Destination in Europe Goes Mobile“.

13. Едукација

У сарадњи са Пројектом за развој конкурентности USAID, Конгресни биро Србије је током маја и јуна месеца организовао програме едукације за представнике конгресне и инсентив индустрије. Тренинг семинар, у трајању од четири дана, и то под називом „Convention Education Week” је држао међународни консултант Gary Grimmer, а теме семинара одговарају међународно признатим стандардима који омогућавају полазаницима да стекну СМР дипломе (Certificate Meeting Professional). Тренинг је организован током два дана и окупио је 50 партнера из индустрије. По први пут у овом делу Европе је организован овакав тип едукације за представнике конгресне индустрије.

ХИИ Јавне набавке и закључени уговори

У 2011. години спроведено је јукупно 15 поступака јавних набавки, од чега један у отвореном поступку, један поступак са погађањем и 13 поступака јавних набавки мале вредности.

У овом периоду Туристичка организација Србије је склопила преко 200 уговора са екстерним правним и физичким лицима, везано за обављање послова из делатности ТОС.

ХИИ Плате и накнаде

Број стално запослених у 2011. години износио је 35 радника.

Просечна нето плата запослених у ТОС, у 2011. години, износила је 57.740,00 динара.

Просечна нето плата директора је 178.436 динар.

Накнада за председнике Управног и Надзорног одбора износила је 43.862 динара.

Накнада за чланове Управног и Надзорног одбора износила је 36.552 динара.

Један члан Управног одбора не прима накнаду.

**ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ
СРБИЈЕ ЗА ПЕРИОД 01.01.-31.12.2011 ГОДИНЕ**

Приходи

Рачун	ОПИС	План 2011.	Извршење 2011.	Индекс
1	2	3	4	4/3
602	Приходи од продаје робе	834.136	887.681	106
612	Приходи од услуга	310.000	374.643	120
6400	Приходи из буџета-субвенције 451	260.000.000	260.000.000	100
6401	Пренети приходи из претходне године	7.521.051	7.521.051	100
6402	Приходи изподстицајних средства за развој туризма МЕРР	2.500.000	2.500.000	100
650	Приходи од изнајмљивања пословног простора	550.000	575.348	104
659	Приходи од заједничког наступа на сајмовима у иностранству	25.591.284	28.486.514	111
662 и 663	Финансијски приходи, камате и позитивна курсна разлика код плаћања према иностранству	1.187.990	1.238.265	104
679	Остали приходи - приходи од смањења обавеза према добављачима и приходи од рефакције ПДВ-а из иностранства	1.793.861	2.199.514	122
	Укупно приходи	300.288.322	303.783.016	101

Расходи

Конто	ОПИС	План 2011.	Извршење 2011.	Авансна плаћања (преузете обавезе)	Ин де кс
1	2	3	4	5	(4+5) /3
501	Набавна вредност продате трговачке робе	1.000.000	729.719		73
51	Трошкови материјала				
512	Трошкови осталог материјала (режијског)	1.226.646	1.221.248		100
513	Трошкови горива	1.463.354	1.191.854		81
	Укупно трошкови материјала	2.690.000	2.413.102		90
52	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи				
520	Трошкови зарада – бруто 1	34.101.570	34.098.931		100
521	Трошкови доприноса на терет послодавца	6.104.181	6.095.379		100
522	Трошкови накнада по уговорима о делу	7.075.430	6.937.617		98
523	Трошкови накнада по ауторским уговорима	2.559.480	2.190.308		86
524	Трошкови накнада за омладинске задруге	29.101	29.100		100
5261	Трошкови накнада за чланове Управног и Надзорног одбора	4.888.200	4.888.200		100
529	Остали лични расходи и накнаде - службена путовања	26.361.799	25.448.315		97
	Укупно трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	81.119.761	79.687.852		98
540	Трошкови амортизације и резервисања	3.300.000	3.094.398		94
53 и 55	Остали пословни расходи				
530	Трошкови израде по учинку - издавачка делатност	15.457.806	11.921.072	3.170.760	98

531	Трошкови транспортних услуга и телекомуникација	4.960.000	4.788.299		96
532	Трошкови услуга одржавања	3.310.200	3.269.493		99
533	Трошкови закупнина	3.613.580	3.612.863		100
534	Трошкови сајмова				
5341	Сајмови у иностранству				
	- Сајмови у иностранству – ОПШТИ ТУРИСТИЧКИ САЈМОВИ (средства из буџета 2011. године) (пренета средства из буџета 2010. године) (средства из сопствених прихода)	65.582.499 37.604.754 7.521.051 20.456.694	54.371.936 18.364.371 7.521.051 28.486.514	11.210.563	100
	- Сајмови у иностранству – КОНГРЕСНИ БИРО (средства из буџета 2011. године) (средства из сопствених прихода)	15.403.770 10.269.180 5.134.590	15.403.770 10.269.180 5.134.590		100
5342	Сајмови у земљи	6.404.910	3.904.904	2.500.000	100
	<i>Укупно трошкови сајмова</i>	<i>87.391.179</i>	<i>73.680.610</i>	<i>13.710.563</i>	<i>100</i>
	Преузете обавезе за сајмове у 2012 години			16.481.938	
539	Остале производне услуге				
5390	Трошкови манифестација у земљи	170.234	169.565		100
5391	Постери за сајмове, манифестације и остале догађаје	586.106	586.106		100
5391	Ангажовање ПР агенција за промоцију на ино-тржишту	31.205.349	28.027.411		90
5392	Оглашавање у иностраним медијима	3.952.888	2.928.980		74
5392	Оглашавање у домаћим медијима	10.591.920	9.717.556		92
5393	Остали пословни расходи	1.175.546	1.113.815		95
5394	Организовање студијских путовања новинара и туроператора	13.810.757	12.807.341		93
5395	Покровитељства и подршка локалним ТО, непрофитним организацијама, невладином сектору, привредним друштвима која се баве туризмом...	5.458.211	3.897.175		71
5396	Промотивни материјал	3.696.935	3.594.874		97
5397	Конференције, радионице, интернет презентације	6.583.268	6.330.212		96
5398	Рекламни филм	3.683.779	3.683.778		100
550	Трошкови непроизводних услуга	2.525.007	1.991.644		79
551	Трошкови репрезентације	5.690.407	5.368.876		94
552	Трошкови осигурања	370.000	325.237		88
553	Трошкови платног промета	1.427.229	1.159.014		81
554	Трошкови чланарина у међународним асоцијацијама	694.793	654.801		94
555	Трошкови пореза	705.239	684.404		97
559	Остали нематеријални трошкови	743.423	642.509		86
	Укупно остали пословни расходи	207.803.856	180.955.635		87
56	Финансијски расходи	1.354.300	1.274.638		94
57	Остали расходи	3.020.405	2.264.411		75
	Укупно расходи	300.288.322	270.419.755	33.363.261	100

